

Riksdagens protokoll

2009/10:120

Tisdagen den 18 maj

Kl. 13.00 – 15.08

Protokoll
2009/10:120

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2009/10:355

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:355 Fastighetsskatt på studentbostäder

av Monica Green (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 28 maj 2010.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inplanerade engagemang.

Stockholm den 17 maj 2010

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Departementsråd

Interpellation 2009/10:356

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:356 ROT-avdrag för flerfamiljsfastigheter och skolor

av Monica Green (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 28 maj 2010.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inplanerade engagemang.

Stockholm den 17 maj 2010

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Departementsråd

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:363 Kommunerna och välfärdsverksamheten av Eva-Lena Jansson (s)

Interpellationen kommer att besvaras onsdagen den 9 juni 2010.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade externa aktiviteter.

Stockholm den 12 maj 2010

Socialdepartementet

Cristina Husmark Pehrsson (m)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditions- och rättschef

*Svar på
interpellationer*

2 § Svar på interpellation 2009/10:341 om länsstyrelsernas övertagande av djurskyddstillsynen

Anf. 1 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Tina Ehn har i sin interpellation ställt tre frågor till mig. Hon har för det första frågat mig om jag har tagit initiativ till att djurskyddsförordningar eller andra bestämmelser har ändrats så att det motiverar skillnader i länsstyrelsernas agerande jämfört med kommunernas. Hon har för det andra frågat mig om jag avser att ta något initiativ som gäller hur egenkontrollen utförs, till exempel när det gäller länsstyrelsernas samarbete med Svenska Kennelklubben. För det tredje har hon frågat mig om jag avser att ta kontakt med länsstyrelserna för att få en diskussion om omhändertagande av hundar och andra sällskapsdjur.

Svaret på den första frågan är att jag inte har tagit några initiativ till ändringar i djurskyddsbestämmelserna som i sig motiverar skillnader i hur bestämmelserna ska tolkas och tillämpas. Däremot har ju stora organisatoriska förändringar genomförts av djurskyddskontrollen. Ansvar för kontrollen har – mot bakgrund av tidigare återkommande och allvarliga brister i den – förts över från kommunerna till länsstyrelserna. Detta gjordes med målet att stärka djurskyddskontrollen och för att få till stånd en väl fungerande djurskyddskontroll i hela landet.

Det är naturligtvis oerhört viktigt att djurägare känner sig trygga med att djurskyddslagstiftningen tillämpas på ett riktigt och rättssäkert sätt och att kontrollmyndigheterna har hög kompetens. Ett av syftena med ansvarsöverföringen till länsstyrelserna var att göra kontrollen mer likartad och rättssäker. Ett sätt att främja en sådan utveckling var att öka möjligheterna att styra, samordna och följa upp kontrollen, vilket bedömdes underlättas om kontrollmyndigheterna blev färre men större.

Regeringen bedömde också att länsstyrelserna hade tillgång till sådana fackkunskaper som är väsentliga för djurskyddskontrollarbetet, till exempel tillgång till juridisk, byggnadsteknisk och veterinär kompetens. Länsstyrelserna bedömdes också ha goda möjligheter att inrätta pooler av sakspecialister för olika områden eller djurslag och på så sätt kunna skapa en hög kompetens för kontrollarbetet.

För regeringen och också för mig personligen är det av stort intresse och av stor vikt att djurskyddskontrollen fungerar bra. Jag följer kontinuu-

erligt hur den nya organisationen utvecklas, och regeringen har också beslutat om att utvärdera hur organisationsförändringarna har fallit ut. Myndigheterna har i inledningsfasen arbetat intensivt med att få den nya organisationen på plats, och de arbetar även nu aktivt och kontinuerligt för att få till stånd en väl fungerande djurskyddskontroll.

När det gäller den andra frågan, om jag avser att ta något initiativ som gäller hur egenkontrollen utförs, kan jag nämna att regeringen har inlett ett arbete med att utreda hur vissa typer av kvalitetssäkringssystem kan tillämpas i framtiden. Statens jordbruksverk har fått i uppdrag att bland annat utreda hur så kallade omsorgsprogram för lantbrukets djur kan tillämpas i framtiden. Jordbruksverket har redovisat sitt uppdrag till regeringen, och frågan bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Några principiella hinder mot att andra organisationer än de som är knutna till lantbrukets djur deltar i arbetet med utvecklingen av sådana kvalitetssäkringssystem finns inte. Det är enligt min mening bara positivt om även andra sektorer intresserar sig för att utveckla former för samarbete. På hundsidan är naturligtvis Svenska Kennelklubben en stor och viktig aktör.

För att slutligen gå över till den tredje frågan som rör diskussioner med länsstyrelserna om omhändertaganden av djur har regeringen sedan en tid tillbaka uppmärksammat att det finns vissa problem med hur bestämmelserna om omhändertaganden av djur tillämpas. Mot bakgrund av det och med hänsyn till att beslut om omhändertaganden av djur är mycket ingripande för den enskilda har regeringen gett den utredning som för närvarande ser över djurskyddslagstiftningens utformning och innehåll i uppgift att se över om det finns skäl att göra vissa ändringar i bestämmelserna om omhändertaganden.

Anf. 2 TINA EHN (mp):

Herr talman! Tack, jordbruksministern, för svaret! Den här interpellationen har jag lämnat in med anledning av att människor har hört av sig om att deras djur har blivit omhändertagna och ibland avlivade utan att man riktigt kan förstå orsakerna. I de fall där man kan förstå orsakerna har man ändå upplevt att man inte har blivit lyssnad på.

Att omhänderta djur och avliva dem är ett stort steg. Det är ett tufft beslut, och det är svårt för alla att förstå. Jag har fått läsa dokument där man har beskrivit hur djur som ansetts ha varit misskötta blivit omhändertagna och efter omhändertagandet definitivt blivit dåligt omskötta. Man har i stort sett inte brytt sig om grundläggande behov hos de djur som myndigheterna ansett ska avlivas.

Att döda djur som tillhör någon annan är ingen liten sak. Det är mycket allvarligt om bara en liten del av de här berättelserna om hur djur omhändertas och dessutom avlivas stämmer med verkligheten. Då behöver någonting göras.

Regeringen har valt att totalt ändra djurskyddet i Sverige under den här mandatperioden. Man har valt bort Djurskyddsmyndigheten. Man vill inte skärpa kraven för pälsnäringen. Man flyttade över kontrollen från kommunerna till länsstyrelserna och fördelade resurserna efter antalet medborgare i stället för att se på behovet utifrån djurbesättningar och djurantal. Nu har man ändrat fördelningen av resurserna, och jag tror att det nu ser lite bättre ut.

Att kasta om myndighetsstrukturerna på det sätt som skett är dock inte smärtfritt. Hur länsstyrelserna organiserar sig och sin tillsyn är heller inte något som per automatik sker enhetligt bara för att regeringen tror att så ska ske. Sveriges länsstyrelser är enligt min uppfattning ganska självständiga enheter. Möjligtvis har jag fel; jag har hört både och.

Även om jag är en stor kritiker av alla de förändringar som regeringen genomdrivit är det min grundtro att människor som arbetar med djurskydd är intresserade av att se till att djuren mår bra. Jag blir förtvivlad när jag hör att det inte alltid fungerar så. Vad är det som pågår? Har vi i Sverige kommit så långt från förståelse för och kunskap om djurs beteende och behov att vi inte ser de grundläggande behoven som djur har? Vissa djur är flockdjur. Vissa djur gillar att vara ensamma. Vissa har tjock päls, vilket är förklaringen till att de också klarar av att vara utomhus. Vissa djur vill krypa ihop i ett hörn. Andra vill ligga högt uppe på en kulle och ha koll. En del sitter på pinne och vilar. Ytterligare några rullar sig i lerpölar för att hålla kroppstemperaturen.

Djur har artspecifika beteenden men är också individer. Vi människor har alltid ett ansvar för att djur mår bra. Ibland är det brister när det gäller byggnader, ibland brister pälsvård och ibland är allt okej. Men så händer det något med människorna runt djuren, och då kan det snabbt bli en sämre miljö.

Människor och djur har genom århundradena dragit nytta av varandra, men i dag skiljer vi allt från sina sammanhang. Om jag inte förstår varför en häst inte gillar att gå genom en vattenpöl vet jag förmodligen inte att hästens möjlighet att klara sig vid fara bland annat är flykt. Genom att ha friska ben kan hästen fly. Alltså är det vanligt att hästar är rädda om sina ben och kanske inte vill gå genom en vattenpöl eller över ett omkullvält träd. Det är därför det är lätt att få hästar att hoppa och springa.

Djur har behov och de försöker tillfredsställa sina behov trots tokiga miljöer.

Jag tror att om Astrid Lindgren hade varit hos oss i dag skulle hon känna en enorm besvikelse över att det inte blev riktigt som hon tänkte sig, att människor flyttade till stan och att kopplingen mellan djur, natur och människor är arrangerad och konstlad. Vi förstår allt mindre av sammanhangen.

Jordbruket ska konkurrera på marknaden, och vissa djur blir så kallade produktionsdjur. Andra djur blir sällskapsdjur. Synen på hur dessa djurs normala livsmiljö är skiljer sig mycket åt. Hundar blir mänskliga leksaker medan höns får leva i burar.

Jag har fått en del svar av jordbruksministern. Jag skulle fortsatt vilja följa upp frågan om olika kvalitetssäkringssystem som nämns i svaret på min andra fråga.

När det gäller Svenska Kennelklubben har jag en fråga om hur man involverar deras verksamheter mer, eftersom de till exempel har ett mycket aktivt arbete med djurskydd.

Anf. 3 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Låt mig först konstatera att en god djurskyddskontroll är av central betydelse för upprätthållandet av ett gott djurskydd i vårt land. Kontrollen ger samhället en möjlighet att ingripa den gången som något

är fel på ett eller annat sätt, men också möjlighet att rätta till brister som kan uppstå vid människans skötsel av de djur som är i hennes vård.

Nu är det ju så, Tina Ehn, att vi har gått från ungefär 290 kontrollmyndigheter till 21 sådana. Det måste per definition, Tina Ehn, ge vid handen att rättssäkerheten för den enskilde blir betydligt mycket bättre när personalkadern blir större. Det gör att man kan dela på det ansvar som följer med kontrolluppdraget kring olika djurslag, från att dela upp veckans dagar till att specialisera sig på olika saker.

Utan att veta påstår jag, Tina Ehn, att en del av de fall som Tina Ehn refererar till är från sådana kommuner där ingen kontroll över huvud taget förekom tidigare. Då tycker jag att det är bra att den kontrollorganisation som nu är inrättad fullgör det som ligger i dess ansvar och tar tag i de brister som eventuellt finns. Icke förty ska även kontrollerna och besluten i den nya organisationen vara likvärdiga över hela landet och rätts-säkra.

Anf. 4 TINA EHN (mp):

Herr talman! När djurskyddet låg på kommunerna fanns det brister. Det är även jag medveten om. Men det man var duktigare på enligt den erfarenhet och den information som jag ändå har fått var att ha en dialog med djurägare, speciellt om det visade sig finnas ett bekymmer eller ett problem som dök upp i samband med att livet kanske förändrades för människor. Det fanns något slags trygghetsnät där.

Ministern har också tidigare i ett interpellationssvar hävdad att omflyttningen skulle skapa jämnare nivåer i hela landet. Det är en god ambition, även om man har fått göra omstruktureringar med fördelning av resurser under resans gång och genom att man hastigt förändrar alltihop.

Jag får ändå telefonsamtal och brev från människor som är förtvivlade. De känner sig totalt rättslösa. De talar om att ge upp livet. Man får inte någon förståelse eller ens information. Om det här förekommer har vi ju ett större problem.

Vi har som politiker alltid rollen att se till att det vi föreslår på något sätt leder till någonting bättre. Visar det sig ändå att omstruktureringar och allt som vi föreslår inte gör det får vi ta tag i det problem som uppstår. Det handlar om att människor faller mellan stolarna där man tidigare har haft ett skyddsnät omkring sig. Många av de tidigare kommunala inspektörerna hade faktiskt en lokalkännedom som gjorde det möjligt att lösa konflikter och hjälpa till för att slippa tragedier.

Jag säger inte att allting var bättre förr, men jag säger att det har uppstått en situation som verkar vara ett problem och som jag som politiker inte bara kan blunda för. Jag ser också att det finns många goda ambitioner i samhället där det finns organisationer som till exempel Svenska Kennelklubben och många andra som jobbar aktivt med djurskydd i många delar. Jag skulle tycka att det vore bra om man kunde utveckla det, knyta ihop det och ha en dialog.

Jag ser också i svaret från jordbruksministern att man säger att man i utredningen när det gäller djurskyddslagstiftningens utformning också ska se över bestämmelserna om omhändertagandet. Det tycker jag också är en bra sak i svaret. Det kanske är en del av alltihop, men det är också väldigt bra om man har en dialog med dem som jobbar med de här delarna i samhället. Det kanske är där vi måste se vad mer det är vi kan göra.

Anf. 5 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! I den svenska djurskyddslagstiftningen är fokus starkt inriktat på förebyggande åtgärder. Man vill från samhällets sida helt enkelt undvika att det alls uppstår problem eller brister i djurhållningen på något sätt. Av den anledningen krävs det till exempel att stall och andra utrymmen där djur ska vistas, men också nya tekniska system och utrustning som ska användas för djur, genomgår så kallad förprovning, det vill säga att någon måste pröva att lokaler eller utrustning är lämpliga att använda före det att utrustningen eller stallet tas i bruk och drift och att det godkänns ur djurhälso- och djurskyddssynpunkt.

Med det här arbetar man ju såväl från myndigheternas sida som, såvitt jag vet, från alla branschorganisationers sida. Alla är ju angelägna om att det här ska fungera.

Dessutom skulle jag vilja säga, herr talman, att många av de inspektörer som i dag har sin arbetsplats på länsstyrelserna ju kommer från den kommunala världen. De kan inte helt plötsligt ha tappat all lokalkännedom när de över en natt byter löneutbetalande myndighet. Den kunskapen om människor och förhållanden på en viss plats är ju bibringad de nya kontrollorganen.

Faktum kvarstår, Tina Ehn: Nog måste det bli mer rättssäkert i en organisation som i dag består av 21 kontrollerande myndigheter i stället för 290. Dessutom finns där experter och specialister på ett stort antal områden och därtill en bättre likställdhet över landet. Vi har nu kommit ifrån, Tina Ehn, det som jag såg som det stora problemet, nämligen att det i alltför många kommuner inte utfördes någon djurskyddskontroll över huvud taget. Jag är glad över att vi har kommit en bit på väg för att lösa det grundproblemet.

Anf. 6 TINA EHN (mp):

Herr talman! Jag tycker också att det är väldigt viktigt att det blir rättssäkert. Jag delar absolut den uppfattningen. Jag är inte självklart säker på att det blir bättre och mer rättssäkert med färre och större kontrollmyndigheter. Så måste det inte vara. Det finns ingen naturlag i detta. Men, okej, jag kan ge det chansen, absolut.

Jag upplever i alla fall att det som pågår ute i samhället, och som är anledningen till den här interpellationen, är att situationer förekommer där man anmäler utan att det kanske har varit besök. Det finns brister i hur man omhändertar djur och hur man bedömer. Det här tycker jag är det som vi ska fokusera på i samband med den här interpellationen. Att det händer en massa andra saker vet jag också och att vi förebygger mycket, men just den här situationen som har uppstått är någonting som har hänt. Att det faktum att det faller mellan stolarna beror på att det har varit så fruktansvärt dåligt förut tror jag inte heller.

Ministern tog upp att lokalkännedomen inte går förlorad om det kommer människor som har jobbat i kommunerna innan och jobbar i länsstyrelserna. Men har man jobbat i en kommun är det helt klart inte detsamma som att man har jobbat i hela länet. Man kanske inte har den här lokalkännedomen i hela länet, speciellt inte om man ska sitta och åka bil halva sin arbetstid, vilket också händer.

Jag tycker att vi kretsar runt frågan. Jag tycker inte att jag har fått några jättekonkreta förslag, men jag är medveten om att det är så det kan

vara i en interpellationsdebatt. Däremot tycker jag att det var viktigt att få lyfta upp den här frågan specifikt eftersom många människor har hört av sig och det finns ett problem i samhället. Jag tycker att det är viktigt att även jordbruksministern tar till sig det och ser efter vad det finns för möjligheter att som minister göra något.

Anf. 7 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Regeringen har givit Statens jordbruksverk ett uppdrag. Det är ett uppdrag som innebär att man ska ta fram riktlinjer för likvärdiga och riksbaserade djurskyddskontroller i hela landet. I uppdraget ingår bland annat att se över möjligheterna att introducera datorbaserade kontroller med checklistor för olika djurslag och att se över hur näringarnas kvalitetssäkringssystem, egenkontrollprogram, behöver utvecklas för att användas i djurskyddskontrollarbetet. Det ingår också i uppdraget att undersöka hur ett system för överföring av information från branschens egna program ska komma myndigheterna till del. Det här är, herr talman, svar på den framställda frågan.

Låt mig, herr talman, avsluta med att säga att med den överföring som nu har vidtagits har vi dessutom löst ett annat problem, nämligen jävsproblemen och den svågerpolitik som ibland har uppmärksammats i vissa kommuner.

Precis som interpellanten tycker jag att det här är en viktig diskussion, och jag tackar för interpellationen.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Svar på interpellationerna 2009/10:345 och 352 om privatiseringen av Apoteket och konsekvenser för äldre

Anf. 8 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Alf Eriksson har frågat mig hur jag avser att hantera den för många äldre viktiga frågan om att de inte längre kan få alla sina mediciner från ett apotek eller i närområdet. Lennart Axelsson har frågat mig hur jag avser att säkerställa att sjuka och äldre snabbt får sin medicin från ett enda utlämningsställe samt om jag avser att utvärdera hur splittringen av apoteksverksamheten styr sortimentet och därmed konsumtionen.

Båda frågorna hänför sig till de äldres möjligheter att hämta ut läkemedel från ett apotek eller ett apotek i närområdet och besvaras därför i ett sammanhang.

För att garantera att konsumenterna får tillgång till sina förskrivna läkemedel är alla öppenvårdsapotek skyldiga att tillhandahålla samtliga förordnade läkemedel. Om läkemedlet inte finns på apoteket ska det tillhandahållas så snart som möjligt, som regel inom 24 timmar. Detta motsvarar den praxis som Apoteket AB har haft. I vissa situationer ska öppenvårdsapoteken byta ut det förskrivna läkemedlet mot ett annat läkemedel som Läkemedelsverket har bedömt är utbytbart mot det förskrivna. Bestämmelser om sådana generiska utbyten har funnits sedan 2002.

En naturlig följd av omregleringen av apoteksmarknaden är att det i stället för ett monopolföretag finns ett antal apotekskedjor och fristående apotek. Det kan förutsättas att apoteksaktörerna i denna konkurrenssituation vinnlägger sig om att ha en hög tillgänglighet till läkemedel och att erbjuda en god service. Det kan dock inte krävas att de alltid har alla läkemedel i lager. De olika aktörerna har inte tillgång till information om varandras lagersaldon. Jag har för avsikt att bjuda in företrädare för apoteksbranschen för att diskutera hur man på bästa sätt kan hantera de fall där kunden vill förhöra sig om huruvida ett läkemedel är tillgängligt på ett näraliggande apotek. Det ligger i allas intresse att på ett enkelt och billigt sätt kunna få tag i de läkemedel som efterfrågas.

Regeringen har aviserat att reformen kommer att följas upp och utvärderas efter tre år, bland annat avseende konsumenternas tillgänglighet till läkemedel och apotekens bidrag till en förbättrad läkemedelsanvändning. Sortimentets ändamålsenlighet för olika grupper, bland annat personer med funktionsnedsättning, är något som särskilt bör utvärderas i detta sammanhang.

Anf. 9 ALF ERIKSSON (s):

Herr talman! Tack, socialministern, för svaret!

Den här frågan har varit en av den här mandatperiodens skarpaste ideologiska frågor där regeringen och oppositionspartierna skiljer sig åt. Det är ingen hemlighet att vi tycker att frågan om att tillhandahålla läkemedel för befolkningen är en angelägenhet för oss alla, det vill säga staten. Dessutom kan man tycka att det är tveksamt rent etiskt att man ska kunna tjäna pengar på folks sjukdomar.

När jag lyssnade på socialministerns motiv för att genomföra privatiseringen fann jag att de var två. Det första var att det skulle bli billigare, och det andra var att det skulle bli bättre tillgänglighet. Nu kan jag konstatera att det första motivet, att det skulle bli billigare, har vi inte hört så mycket om på senare tid. Dessutom talar den internationella erfarenheten om att det inte blir billigare att privatisera en stor del av apoteksmarknaden. Jag kan också konstatera att Socialdepartementet i samråd med Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket kom fram till att handelsmarginalen måste höjas på den svenska apoteksmarknaden så att det skulle bli intressant för apoteksaktörer att etablera sig. Handelsmarginalen har höjts från 16 till 18 procent från november i fjol. Samhällets kostnader ökar därmed från 4 till 4 ½ miljard, det vill säga 500 miljoner. Sedan kommer generika-tian, det vill säga de 10 kronor som ett apotek får i ersättning för de särskilda utbytesläkemedlen. Dessa 10-kronor blir ytterligare 200 miljoner i utgifter. Totalt har vi sett en kostnadsfördring för konsumenten på 700 miljoner.

Jag kommer sedan till huvudfrågan i min interpellation, det vill säga tillgängligheten. Jag kan konstatera att framför allt pensionärsorganisationerna är missnöjda. Nu finns fem olika apotekskedjor. Det är inte säkert att alla har den medicin som jag har fått utskrivna. Man går in på ett apotek och får reda på att medicinen inte finns där. Då borde man kunna få reda på vilket apotek som har medicinen. Nej, det går inte eftersom det är en affärshemlighet. Då återstår – om det finns apotek i närområdet – att springa runt till alla apotek och chansa på att få medicinen. Ofta är fallet att man har behov av medicinen omedelbart. Dessutom kan det

hända att man har flera recept. Då blir det ännu mer komplicerat om medicinen inte finns hemma.

Mitt påstående är att inget av motiven är uppfyllt. Det var nog mer en ideologisk fråga att apoteken skulle säljas ut på marknaden. Min fråga till socialministern kvarstår på framför allt det sista området, nämligen vad socialministern tänker göra för att förbättra tillgängligheten för framför allt utsatta grupper.

Anf. 10 LENNART AXELSSON (s):

Herr talman! Tack, socialministern, för svaret!

Det är inte första gången som socialministern och jag diskuterar apoteksfrågorna även om det den här gången är fråga om en ny vinkling. Det är inte heller någon hemlighet att vi var emot en omreglering, avreglering, utförsäljning, eller vilket ord man nu använder, av Apoteket. Det vi däremot är överens om, och som jag tänkte förekomma socialministern om denna gång, är att det är okej att de icke receptbelagda medicinerna kan köpas i vanliga dagligvaruhandeln – så länge det regleras på ett klokt sätt. Men dagens fråga handlar, som sagt, mer om vad som har hänt med tillgängligheten efter avregleringen.

Vi har kunnat läsa om de reaktioner som kommer från dem som konsumerar medicinerna mest. När vi blir äldre ökar vårt behov av mediciner, och även när vi råkar ut för sjukdom under livets gång.

Nu har vi fått reaktioner från PRO framför allt när det gäller möjligheten att få veta var de mediciner finns som läkaren tycker att man ska ha. Det är klart att det är ett jättebekymmer om man inte vet vart man ska gå och hämta det som man har fått utskrivet.

Likaså har vi fått reaktioner från RSMH, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, som skriver: Många av våra medlemmar har väldigt många olika sorters mediciner, och det blir problematiskt om man inte kan få hjälp att hitta det närmaste utlämningsstället utan måste ringa runt själv.

När man frågar ansvariga på Apoteket AB erkänner de att avregleringen har inneburit en klar försämring för kunden eftersom man bara kan få information om varje enskild kedjas sortiment vart för sig och inte sammantaget.

Ett av de kvarvarande monopol som vi har är Systembolaget. Det är fullt möjligt att gå in på ett av systembolagen och få veta om ett vin finns på något av de andra runt om i Sverige. Precis det kunde man göra på apoteken tidigare. De kunde lämna besked om var medicinen fanns. Det har alltså försvunnit i och med avregleringen.

Apotekets kundtjänst har också stött på problematiken och säger att många undrar var de kan hitta sina mediciner närmast. Många har också flera olika recept och vill inte behöva springa runt över halva stan för att få tag på allt. Men det kan man inte göra något åt längre, berättar en telefonist.

Det är just de här sakerna som är grunden till min interpellation, och det är väl rimligt att vi försöker göra någonting åt det.

Därför tycker jag ändå att socialministerns svar är positivt. I ett tidigare svar på en skriftlig fråga i samma ämne tyckte inte socialministern att det fanns någon anledning att vidta åtgärder, men denna gång har vi lyckats få honom att förstå att det här är ett bekymmer. Därför är det

naturligtvis bra att han skriver i svaret att han tänker kalla samman aktörerna på apoteksmarknaden och försöka hitta något sätt att komma åt det. Vi kommer naturligtvis att hålla ögonen på socialministern och se till att det blir gjort.

Anf. 11 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Herr talman! Jag anmälde mig sent till den här debatten, egentligen av ett enda skäl. Det var att jag tänkte ta tillfället i akt och slippa skriva en egen interpellation.

Jag har de senaste två veckorna läst i några tidningar om två händelser som hänger ihop just med apotek, och jag är då intresserad av att få höra hur ministern tänker i de här frågorna och om de här företeelserna.

Det som jag skulle vilja fråga om gäller till att börja med att jag läste att ett större apoteksbolag med ett ganska stort antal butiker nu har bestämt sig för att köpa upp ett mindre. När jag säger ett mindre apoteksbolag menar jag alltså ett bolag som har, om jag kommer ihåg rätt, i storleksordningen ett trettiotal butiker.

Som jag förstod det när beslutet togs att vi skulle ha fler än ett apoteksbolag var ett av skälen att man skulle kunna få mångfald och bättre service. Det fanns också många andra skäl. Men redan nu börjar man se en tendens till att större köper upp mindre. Vad tycker ministern om det? Hur kan man säkerställa att det finns mångfald i framtiden så att inte en sådan här eventuell tendens riskerar att fortsätta?

Det andra läste jag häromdagen i en av våra tidningar som sysslar med i första hand livsmedel. Man skrev att de receptfria läkemedlen har visat på ökade inköp. Jag utgår från att det handlade om deras egna butiker, vilket skulle innebära att de hade ganska bra kontroll på situationen så att de såg att det ligger till på det sättet.

Ökade inköp brukar oftast innebära också en ökad konsumtion. Det är sällan så att man köper receptfria läkemedel bara för att ha dem hemma. Åtminstone borde det inte vara så. Det borde i stället vara så att eftersom man har större tillgång till det behöver man inte ha det hemma utan köper det när man har behov av det. Men risken är att ökade inköp är lika med ökad konsumtion.

Vi vet alla att många av dessa läkemedel inte är utan risk även om de är receptfria, utan en överkonsumtion av receptfria läkemedel skulle kunna innebära att man helt enkelt får en försämrad situation i stället för en förbättrad situation, exempelvis genom ett beroende.

Därför undrar jag: Hur resonerar ministern där? Vad kan vi göra för att det inte ska bli så att man överkonsumerar receptfria läkemedel?

Anf. 12 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Tack för alla inlägg i en intressant diskussion, som jag hoppas att vi kan fortsätta i andra sammanhang också. Det här är en intressant fråga på många olika sätt.

Jag börjar med Alf Erikssons resonemang, som handlar om regeringens motiv från början.

Det har hela tiden varit tydligt att regeringens främsta motiv är att öka tillgängligheten. Tillgängligheten är det som har varit bristen i Sverige. Det har varit svårt för människor att få tag i receptfria läkemedel. Många människor har haft långt till apoteket. Öppettiderna har inte varit sådana

att det har varit möjligt för alla att få tag i läkemedel när de vill och behöver.

Ett annat motiv har varit att ha koll på kostnadsutvecklingen. Det är jätteviktigt att vi har det. Vi vet att vi lägger många tiotals miljarder kronor på läkemedel inom slutenvården och inom öppenvården, och det gäller naturligtvis att vi har särskild koll på den del som är subventionerad men också på det som handlar om priserna gentemot konsumenterna, där man står för hela kostnaden själv.

Tillgängligheten har varit nummer ett, och sedan har det varit ökad servicenivå och att hålla koll på priserna.

Vi har gjort det här på ett sådant sätt att vi räknar med att utan fördyringar, vare sig för enskilda konsumenter eller för det offentliga, kunna åstadkomma denna ökning av tillgängligheten. Det ska bli lättare att få tag i Nezeril för att lindra nästappan och det huvudvärksmedel eller allergimedel som man behöver. Det har varit det viktiga.

Vi tror att vi kan åstadkomma detta utan att kostnaderna stiger, bland annat genom att vara effektivare när det gäller inköp av läkemedel. Bara på generikaområdet har vi redan kunnat pressa priserna med åtskilliga hundra miljoner kronor, som finansierar väl den kostnad som vi har fått till följd av ökad handelsmarginal. I så fall fungerar det precis som det ska.

Ett problem som har tagits upp i båda interpellationerna handlar om det naturliga som infinner sig när det är flera olika aktörer. Ingen förordar, tror jag, att det ena företaget ska ha insyn i och tillgång till det andra företagens lagersituation. Däremot tycker jag att det borde vara så, som jag skriver i svaret, att man kan uppnå en samarbetssituation på en marknad där konkurrenter informerar om var man närmast får tag i det läkemedel som för tillfället är slut i den egna hyllan.

Vi vet då, vilket jag har understrukt i svaret, att apoteken är skyldiga att tillhandahålla samtliga förordnade läkemedel. Om man inte har det på hyllan ska man tillhandahålla det så snart som möjligt, i normalfallet inom 24 timmar, precis så som det var när vi hade monopol.

Nu vill jag kalla samman företrädare för branschen för att föra ett resonemang och se om vi inte kan hitta en lösning där man ska kunna ge varandra den här hjälpen eller, snarare, ge kunden den här hjälpen och där var och en bidrar för att underlätta. Själva poängen med det här är förstås att i varje skede underlätta för den enskilde konsumenten.

Jag är ledsen att jag på den här tiden inte klarade av alla frågor, men jag kommer att återkomma till det som jag har lämnat och det som jag sannolikt kommer att få höra inom kort, herr talman.

Anf. 13 ALF ERIKSSON (s):

Herr talman! Tack för det inlägget, socialministern! Jag kan konstatera att det är positivt att ministern tar initiativ till att sammankalla aktörerna för att öka kunskapen om var olika mediciner finns. Då har vi kommit en bit på vägen.

Det här är sannerligen en livskvalitetsfråga för många människor. Och det som jag nu talar om är inte de receptfria läkemedlen, Nezeril och dylikt, utan det är läkemedel som man får på recept.

Det uppstår ofta ett annat problem som har med tillgängligheten att göra. Det handlar om utbytesmedicinen, som ibland döps till månadens

vara. Det händer att en läkare skriver ut ett preparat eller en medicin och att det då finns beslut om vilken utbytesmedicin det ska vara till den. Låt oss säga att den är slut och inte heller den ursprungliga medicinen, som läkaren har skrivit ut, finns hemma men att det finns annan medicin, utbytesmedicin, med samma verksamma substans. Då åker kunden på att betala fullt pris, eftersom det här inte finns hemma.

Det här har väckt stor irritation ute på apoteken, där personalen ofta ställs inför svåra konflikter. Ibland kritiserar man ju tyvärr inte verket utan pianisten.

Det finns en annan situation som kan uppstå. Man har från TLV plockat bort en hel del läkemedel, och läkarna känner inte till att de inte längre finns kvar. Då händer det att patienter kommer med ett recept till apoteket och att medicinen inte längre omfattas av subventionssystemet. Då åker de också på att betala fullt pris.

Jag har två frågor. Varför plockar man bort så många läkemedel? Och vad gör ministern för att förbättra situationen, så att läkarna har koll på vilka mediciner som omfattas av läkemedelsförmånen och vilka som inte gör det?

Till slut kan jag konstatera att det är klart att en sådan här omläggning, en privatisering, går ut på att tjäna så mycket pengar som möjligt. Då ligger det i bolagets intresse att hålla nere lagret så långt det är möjligt. Och läkemedel är färskvara. Då är det klart att risken är uppenbar att sådan medicin som är dyr och inte används så ofta inte finns på hyllan, så att säga. Det är ytterligare en komplikation i den här privatiseringen.

Anf. 14 LENNART AXELSSON (s):

Herr talman! Jag förstod nästan att det här skulle komma igen: socialministrarnas försök med lite dimridåer runt de icke receptbelagda medicinerna, som vi ju i stort sett är överens om. Det handlar väl om regleringarna och om att inte få, precis som Örnfjäder var inne på, en ökad förbrukning när det egentligen inte behövs. Vi måste se till att sådana saker fungerar och att man har uppsikt över det som säljs i affärerna.

Jag vet inte om det kan vara brist på argumentation när det gäller de receptbelagda medicinerna som gör att socialministern ständigt återkommer till just den här delen.

Det är väl ingen tvekan om att det som det skrivs om i interpellationerna är ett bekymmer, att man som enskild sjuk människa inte har möjlighet att få tag på medicinerna på samma sätt som man hade tidigare. Det är en klar nackdel till följd av den avreglering som har gjorts.

Jag var på Kävesta folkhögskola i går och träffade ett antal elever som jag har träffat vid några tillfällen. Där var det en ung tjej som hade försökt hitta öppettider för apoteken på Internet. Det hade inte varit helt enkelt. Nu är hon ung och kan hantera Internet på ett bra sätt, som kanske inte vi äldre och de som är ännu äldre än vi klarar av. Så jag tänkte att jag skulle försöka gå in och leta efter apoteket i Nora, som är min hemkommun. Jag lyckades inte.

På eniro.se stod det att det fanns 27 apotek i Örebro län. Det fanns inget i Nora. Men bevisligen finns det ett där, för jag var där för någon vecka sedan.

Det är möjligt att man efter hand kommer att kunna åtgärda det här så att det blir lättare att hitta varje apotek. Men det är klart att det är ett

jättebekymmer om man inte ens kan få reda på var apoteken ligger och när de har öppet.

I interpellationssvaret sade socialministern: ”Det ligger i allas intresse att på ett enkelt och billigt sätt kunna få tag i de läkemedel som efterfrågas.” Enligt mitt sätt att se det är det just det som vi har diskuterat under hela den här apoteksprocessen. Vi menar att apotekssystemet som det såg ut förut just innebar ett enkelt och billigt sätt att se till att vi fick de läkemedel som läkarna tyckte att vi behövde ha.

I och med att man har gjort förändringarna i det här systemet har man fått det besvärligare. Det har blivit otillgängligare på en hel del sätt, som vi har märkt här i dag. Det kommer dessutom, påstår jag, i en förlängning att bli dyrt för skattebetalarna, även om socialministern hävdar att det har blivit effektivare i vissa delar och att man har fått minskade kostnader. Det ska vara fler apotek, fler anställda, längre öppettider och bättre service, och sedan ska det inte kosta någonting. Jag tycker inte att man behöver vara särskilt insiktsfull för att begripa att det kostar. Det handlar om människor som jobbar och som har möjlighet att få lön för det jobb som de lägger ned, även om vi har sett andra delar när det gäller McDonalds och annat.

Anf. 15 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Herr talman! Jag har full respekt för att socialministern inte hinner svara på allting, framför allt inte när man, som jag, anmäler sig i sista minuten. Jag har full respekt för att han inte är lika väl förberedd för det som inför dem som har ställt interpellationerna.

Jag vill bara upprepa frågorna, så att de inte försvinner helt och hållet. Jag undrade alltså vad ministern hade för åsikt om att större apoteksbolag köper upp mindre och att det därmed blir en koncentration. Det andra gällde ökade inköp av receptfria läkemedel, vilket riskerar att innebära ökad konsumtion, vilket inte är riskfritt.

Jag vill kommentera en annan sak också. Ministern talar om ökad tillgänglighet och ökat öppethållande. Det argumentet har jag hört flera gånger. Jag har väldigt liten förståelse för det med tanke på att det tidigare apoteksbolaget var helstatligt. Om det var ett av huvudskälen till privatiseringen tycker jag inte att det håller i slutändan. Man hade kunnat lösa just den frågan genom att ägaren, i det här fallet staten och i förlängningen riksdag och regering, hade sagt till sitt bolag och företrädarna för det att man ville ha ökad tillgänglighet och därmed ökat öppethållande.

Det var ju vi som är företrädare för den svenska staten som ägde bolaget till 100 procent. Vi hade kunnat ge spelreglerna.

Det argumentet tycker jag inte håller så bra. Det kanske finns andra som håller bättre, men nu tar jag enbart upp detta.

Anf. 16 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Herr talman! Tillgänglighet är en av de absolut viktigaste frågorna när det gäller apotek. Det har vi talat om här i kammaren ett flertal gånger. Nu lever vi mitt i det. Jag tänker främst på tillgänglighet i ett glesbygdsperspektiv.

Krister Örnfjäder nämnde att ökat öppethållande var en av orsakerna till att man skulle privatisera Apoteket.

Jag bor i glesbygd i Småland. När jag senast skulle besöka apoteket kunde jag konstatera att det bara hade öppet halva dagen. Tidigare har apoteket haft öppet hela dagen. Det kändes inte som någon ökad tillgänglighet, snarare tvärtom.

Det fick mig att reflektera över ett annat stort paradnummer, nämligen att de receptfria läkemedlen skulle kunna säljas på Konsum och Ica och på bensinstationer. Vi är väl överens om att det är bra och ger ökad service.

Det kan möjligen vara en av orsakerna till att apoteket har kortare öppethållande nu. Vad vet jag? Det är en egen reflektion.

Frågan är om det blev som det var tänkt. Vad är nästa steg? I glesbygd kanske det inte är lönsamt att ha öppet mer än några timmar om dagen. Hur får man då lönsamhet i sitt företag?

Jag kan känna ganska stor oro när det gäller detta och funderar över vilka konsekvensanalyser man egentligen har gjort.

Häromdagen träffade jag en kvinna som också bor i glesbygd i Småland. Hon berättade att det blev lite bekymmersamt när hennes cancersjuka far behövde läkemedel vid några tillfällen i livets slutskede när det var skarpt läge.

Hon sade: Tidigare ringde jag till apoteket. Om jag ringde till ett apotek kunde de svara på om läkemedlet fanns på ett annat apotek i närområdet.

Kvinnan bor i ett område där det finns fyra apotek inom två till fem mil. Hon sade att hon vid flera tillfällen varit tvungen att ringa fyra samtal eftersom det ena apoteket inte kunde ge besked om huruvida det andra hade läkemedlet.

Min fråga till ministern är: Är inte det ett ganska allvarligt problem?

Det är en sak om man bor i en stad där det kan finnas flera apotek någorlunda nära.

På vissa platser i landet kan man behöva köra tre, fyra, fem mil och på andra platser kanske ännu längre för att få besked och få sin medicin i ett akut läge. Då kan man ju inte invänta 24-timmarsregeln. Det är fullständigt omöjligt.

Det är skillnad om man i ett akut läge behöver läkemedel som hör till sjukdomsbilden. Då har man inte tid att vänta.

Ministern säger i svaret att det ska göras en utvärdering efter tre år.

Efter vad vi har kunnat se under den här korta tiden känns det som om man, utifrån glesbygdsperspektivet, betydligt snabbare behöver göra en analys och vidta åtgärder.

Jag undrar om ministern är beredd att göra det.

Anf. 17 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Nu kommer jag att prata fort och försöka klara av de frågor jag har fått.

Krister Örnfjäder säger: Ett företag köper ett annat. Vad tycker ministern om det?

Jag tror inte att det är så konstigt att det sker ett slags konsolidering på den här marknaden. Vi kan möjligen komma att få se fler.

Det intressanta är att vi faktiskt har fått se fler nya aktörer än vi vågade föreställa oss. Vi fick en bra fördelning när det gäller själva köpet av ett stort antal av det tidigare Apotekets olika butiker. Det har dessutom kommit aktörer som är så kallade greenfieldaktörer, som alltså har startat från början. Det gör att vi har långt fler aktörer än jag tidigare vågade hoppas. Hur det blir i framtiden är svårt att veta.

Dessa omfattas naturligtvis av samma regler som andra när det gäller dominerande ställning och konkurrenslagstiftning som ska se över detta och säkerställa en god konkurrens så att vi får det sunda tävlingsmomentet.

Den andra frågan handlade om OTC, det vill säga det receptfria, om ökad försäljning och om det finns en risk för ökad konsumtion som gör att fler blir beroende av läkemedel. Det gäller naturligtvis att hela tiden hålla koll på detta.

Man har ju tämligen enkelt kunnat köpa receptfria läkemedel tidigare också. Det har naturligtvis varit en och annan som har råkat illa ut till följd av läkemedelsmissbruk. Det måste följas väldigt noga nu också.

I och med de nya aktörerna finns det en 18-årsgräns. Läkemedel ska förvaras under direkt uppsikt av personal eller i särskilt skåp så att man inte enkelt kan ta stora mängder. Det ska hållas koll på detta.

Detta är naturligtvis en av de saker vi tittar noga på. Man ska också minnas att det är Läkemedelsverket som har pekat ut de läkemedel som är lämpliga för försäljning i vanlig handel där det inte fordras fullska-leapotek med all den kompetens som finns där.

Den tredje frågan handlade om varför man inte ger företaget Apoteket i uppdrag att öppna fler. Det hade man kunnat göra, men det hade kostat ganska mycket pengar. Vi skulle ha behövt skicka ganska mycket statliga budgetpengar till Apoteket AB för att de skulle kunna utföra det uppdraget. Apotekets egen bedömning var att man hade kommit till vägs ände när det gällde den saken.

Vi ville öppna för fler. Vi tror också att det höjer servicenivån.

Carina Adolfsson Elgestam talar om ett apotek som är stängt halva dagen. Det är faktiskt första gången jag hör talas om ett sådant fall.

Häromdagen träffade jag däremot en person som var väldigt glad över att det apotek som fanns där den personen bor hade skippat lunchstängningen och nu hade större tillgänglighet, vilket underlättade för personer på den lilla orten att få tag i läkemedel. Man kunde på sin lunchpaus hämta viktiga läkemedel.

Carina Adolfsson Elgestam tar också upp den fråga som kanske är den egentliga huvudfrågan i den här debatten, nämligen hur vi ska åstadkomma en ordning med ett bättre informationsflöde från det ena apoteket till det andra. Det handlar alltså om att kunden ska kunna få reda på om ett läkemedel som inte finns på ett apotek finns på grannapoteket.

Det problemet har alltid funnits i någon utsträckning. Många av oss bor på orter som är så små att det bara finns ett enda apotek. I vissa fall finns varan inte inne. Då ska man senast inom 24 timmar ha tillgång till läkemedlet. Vi har nu en ny situation med flera aktörer.

Jag vill samla aktörerna och se om vi kan få en överenskommelse som innebär att man kan ge kunden den service som det innebär att berätta var närmaste ställe är där motsvarande vara finns.

Anf. 18 ALF ERIKSSON (s):

Herr talman! Jag inledde med diskussionen om att detta är en ideologisk fråga. Det tycker jag fortfarande att det är. Om det hade varit som Krister Örnfjäder var inne på lite grann, att man ville öka tillgängligheten, varför hade man då inte kunnat använda Apoteket och ställt krav på det utan att det skulle behöva kosta speciellt mycket mer? Det borde i alla fall inte kosta speciellt mycket mer än detta.

Vi kan konstatera att en rad problem har uppstått i fråga om tillgängligheten på grund av denna privatisering. Det är svårare när det gäller till exempel utbytesmediciner när det finns fler aktörer på marknaden och när apoteken inte känner till varandras lager. Det är problem för landsbygden, där det för många aktörer inte är speciellt intressant att etablera sig.

Jag tycker att det vore bättre om vi hade ställt krav på Apoteket att utöka servicen i stället för att vi komplicerar vardagen för människor som ofta redan har bekymmer, annars hade de inte behövt besöka ett apotek.

Anf. 19 LENNART AXELSSON (s):

Herr talman! Jag vill påstå att det finns en stor ideologisk skillnad, precis som Alf Eriksson säger, mellan oss på den rödgröna sidan och er på den borgerliga sidan. Det finns en övertro på att marknaden ska kunna lösa i stort sett allt.

Under denna interpellationsdebatt har vi sett att det skapar en hel del problem om man har en tro på att om man bara avreglerar saker och ting löser sig allt på ett så bra sätt som möjligt för oss som bor här i landet.

Det finns andra områden där vi också ser att det uppstår problem. För skolan, äldreomsorgen och vården innebär den fria etableringsrätten att man kan slå ut vårdcentraler eller skolor i områden där de behövs på grund av överetablering. Det är klart att det är en uppenbar risk även när det gäller apoteken.

Socialministern tycker att det är positivt att det etableras nya apotek, och det kan det säkert vara i vissa delar. Men om det innebär att andra apotek samtidigt slås ut på ställen nära människor där de är vana vid att de har funnits – det gäller framför allt många äldre människor – är det naturligtvis en nackdel. På samma sätt är det när stora centrum öppnar runt om i Sverige och det nästan behövs bil för att ta sig dit. Det finns en uppenbar risk att det blir likadant i detta sammanhang. Vi ser att Ica öppnar bland annat sina Maxibutiker.

När det gäller att det skulle ha blivit dyrare om vi hade valt att använda Apoteket som vi ägde tillsammans och ge det ett uppdrag att utöka sina öppettider måste socialministern ändå förstå att de pengar som ni har hittat nu via effektiviseringar hade man väl kunnat använda på samma sätt för att göra Apoteket AB mer tillgängligt om man nu upplevde det som ett bekymmer.

Anf. 20 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Herr talman! Jag blev inte riktigt nöjd med svaren som ministern gav här om tillgängligheten framför allt i glesbygden. Det var just det som jag berörde i mitt inlägg.

Jag känner att detta inte är lösningen. Jag förstår att personen i fråga är glad över att man har tagit bort lunchstängningen eftersom det också är en tillgänglighetsfråga.

Men i mångt och mycket när man privatiserar och driver företag handlar det om lönsamhet. I detta fall gäller det att vara lönsam som kund för det apotek som man har i sitt närområde så att det går runt och kan behålla sina öppettider, annars ökar risken för att det blir ännu kortare öppettider. På sikt kanske det inte går runt, vilket betyder att servicen i fråga om apotek försvinner.

Ytterligare en sak oroar mig. När vi tar upp den problematik som finns när det gäller att lagerhållningen inte är samordnad mellan de olika apoteken säger ministern att man ska se om det går att få en sådan ordning. Om vi redan nu, efter så kort tid, känner till att detta problem finns vore det väl bättre om ministern här och nu i kammaren lovade att han skyndsamt ska se till att det blir en samordning när det gäller lagerhållning mellan apoteken så att människor inte råkar ut för det som till exempel den kvinna som jag träffade för ett par veckor sedan gjorde. Hon sade till mig att man vid några tillfällen var tvungen att ringa till fyra olika apotek för att få tag i den medicin som man behövde ha tag i akut. Dessa människor orkar nästan inte med det. Som det var tidigare räckte det att ringa till ett apotek som kunde ge besked om var medicinen fanns i lager. Det är skillnaden mellan då och nu.

Anf. 21 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Jag tackar för alla inlägg och denna intressanta diskussion.

Jag kan hålla med om att detta är en ideologisk fråga i någon mening. Men för min del är det också en praktisk fråga. Hur åstadkommer vi bästa möjliga tillgänglighet under säkra förhållanden? Jag tror att vi normalt sett gör det genom att ha fler aktörer. Fler aktörer är bättre än en. Det är för övrigt det som vi använder på nästan varje område, och jag tror att det är möjligt också på detta område. Vi får nya apotek.

Nu har det getts tillstånd för ett sjuttioal nya apotek. Vi går alltså från ungefär 900 apotek, och nu tillkommer det ett sjuttioal nya. På några få månader har vi fått en ökning med 7–8 procent. Det är bra. Det ökar tillgängligheten för många människor. När det gäller receptfria varor har vi fått 6 200 nya försäljningsställen på kort tid. Detta är otroligt betydelsefullt för människor.

På vänstersidan är man än så länge lite oenig eftersom man inte har gett några gemensamma besked. Jag läste att Vänsterpartiet nu vill socialisera alla apotek igen. Det är lite oklart om det ska ske genom något slags beslagtagande eller om det ska ske genom köp. Men jag kommer naturligtvis så småningom att få besked från vänstersidan om vad man gör.

Jag tror att mycket av det som vi nu diskuterar är problem som har funnits tidigare också. De har accentuerats genom att vi har flera olika aktörer. Jag har pekat på en möjlighet att nå en lösning genom att diskutera med aktörerna för att nå en frivillig överenskommelse som underlättar för den enskilda konsumenten. Det är det som är det betydelsefulla.

När det gäller frågan om generika eller månadens vara finns det ett arbete som går ut på att förlänga perioderna, vilket underlättar leveran-

serna. Sedan får man ha en produkt i första hand, en i andra hand och en i tredje hand som gör att man får ett bredare sortiment och därmed i större utsträckning kommer att se till att konsumenten får tag i det som han eller hon efterfrågar och behöver.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellation 2009/10:354 om asylsökandes boende

Anf. 22 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Luciano Astudillo har frågat mig på vad jag grundar ställningstagandet att inte genomföra de förslag till åtgärder som lämnades av den utredning som jag själv tillsatte för att se över mottagandet av asylsökande, SOU 2009:19.

Vidare har Luciano Astudillo frågat vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att fler kommuner ska ta sitt ansvar för det ökande antalet asylsökande i arbetsför ålder och vilka insatser i övrigt jag avser att verka för att staten vidtar för att dels minska den ökade bostadssegregationen till följd av hur asylmottagandet fungerar, dels bidra till ett väl fungerande mottagningssystem.

Låt mig först konstatera att i enlighet med regeringens prioritering av asylprövning i Migrationsverkets regleringsbrev har Migrationsverkets handläggningstider i asylärenden minskat kraftigt sedan betänkandet *Aktiv väntan – asylsökande i Sverige* presenterades i februari 2009. Förändringen har åstadkommit tack vare ett ändrat arbetssätt och en adekvat resursdelning inom asylprövningen hos Migrationsverket. I april i år var den genomsnittliga handläggningstiden 122 dagar, vilket kan jämföras med 230 dagar vid tiden för när betänkandet *Aktiv väntan – asylsökande i Sverige* lades fram eller de sju–tio månader som varit regel snarare än undantag under de senaste tio–tolv åren. Det nya arbetssättet och den positiva utvecklingen avseende markant kortare handläggningstider har givetvis betydelse för arbetsformerna i asylmottagandet och för hur mottagandet organiseras. Som ett led i detta pågående arbete har Migrationsverket bland annat startat två ankomstboenden, i Borås och i Boden, för att möjliggöra att en sökande som inte väljer eget boende i den inledande utredningsfasen ska finnas geografiskt nära asylprövningen och på så vis kunna vara tillgänglig med kort varsel. När asylutredningen väl har genomförts flyttar den sökande vidare till en vanlig mottagningsenhet.

Med de kortare handläggningstiderna är det ännu viktigare än tidigare att kvalitativa insatser görs tidigt i asylprocessen. I betänkandet *Aktiv väntan – asylsökande i Sverige* lades ett antal förslag fram som rör mottagandet av asylsökande. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet, och delar genomförs under året. I enlighet med vad som framfördes i betänkandet *Aktiv väntan – asylsökande i Sverige* är det viktigt att den asylsökandes utbildnings- och yrkesbakgrund kartläggs och dokumenteras. I regleringsbrevet för 2010 har Migrationsverket fått i uppdrag att tillsammans med Arbetsförmedlingen utveckla kartläggningsmetodik och ta fram metodstöd för att förbättra kartläggningen av asylsökandes utbildnings- och yrkesbakgrund. Kartläggningsmetodik ska kunna

användas under tiden asylärendet prövas och kunna byggas ut vid de etableringssamtal som Arbetsförmedlingen kommer att genomföra med den som beviljas uppehållstillstånd. Informationen kommer att vara av stor betydelse för Arbetsförmedlingen i de fall myndigheten medverkar i bosättningsarbetet och strävandena att bistå den nyanlände med bosättning i en kommun där det finns förutsättningar för sysselsättning för den nyanlände.

Regeringen anser dessutom att det är viktigt att den asylsökande genomgår en tidig introduktion. Detta är något som regeringen lyft fram i Migrationsverkets regleringsbrev. Introduktionen ska innehålla information om möjligheterna till arbete, tillgängliga praktikplatser och boende men också samhällsinformation. Detta är viktigt för att den sökande ska kunna göra medvetna val och vara välinformerad avseende exempelvis boende och möjligheterna till sysselsättning både under och efter asyltiden.

Jag anser att det är bra att de flesta av Migrationsverkets enheter i dag bjuder in olika lokala aktörer, såsom Arbetsförmedlingen och intresseorganisationer, för att medverka i introduktionen för asylsökande och att introduktionen ges på ett tidigt stadium. Jag tror att en ansats som bygger på att individen ska kunna fatta egna medvetna beslut och vara välinformerad rörande sin livssituation, snarare än införandet av exempelvis olika former av tvångsreglering, motverkar de problem som interpellanten lyfter fram i sin interpellation. Jag följer utvecklingen på mottagningsområdet noggrant och har bland annat uppmärksammat att en större andel av de asylsökande i dag väljer att bo i Migrationsverkets anläggningsboenden än som varit fallet de senaste åren. Detta bidrar till en ökad spridning inom landet vad gäller asylsökandes boende.

Mot den angivna bakgrunden har jag inte för avsikt att vidta några åtgärder med anledning av Luciano Astudillos frågor.

Anf. 23 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Herr talman! Inledningsvis vill jag tacka migrationsministern för svaret, men samtidigt tvingas jag konstatera att det är ett halvhjärtat svar. Det är inte ett svar på de strukturella problem som – där är jag och Billström helt överens – under en lång tid funnits när det gäller mottagningsystemet i vårt land. Låt mig senare återkomma till det.

Först vill jag helt kort säga några ord om annat som migrationsministern säger i sitt interpellationssvar. När det gäller de kortare handläggningstiderna och det förfarandet råder en samsyn. Vi vet att Migrationsverket självt på generaldirektörens initiativ och i samarbete med McKinsey har jobbat fram ett nytt system för handläggningstiderna, det om kortare väntan. Men i dag är det för tidigt att se om vi nått framgång med det systemet.

Dessutom är första steget, första processen, bara en del i själva asylförfarandet. Sedan finns möjligheten att överklaga till domstol och så vidare, så processen är fortfarande alldeles för lång.

Det andra – att vi i dag förenas i synen att Arbetsförmedlingen så tidigt som möjligt ska komma in i processen för nyanlända – är, som sagt, positivt. Men det råder en stor osäkerhet kring den här reformen. Framför allt är det hela begränsat till ett litet fåtal av de nyanlända som Sverige

tar emot. Våldigt få får en etableringsplan, och ännu färre beviljas etableringsersättning.

Låt mig också markera en viss oro inför den signal som migrationsministern här skickar ut. Han säger att Arbetsförmedlingen nu också förväntas bli en form av bostadsförmedling för nyanlända – häpnadsväckande!

Jag tror att jag och Billström förenas i en grundläggande slutsats: Vägen in i Sverige går genom jobb, var och hur du bor samt hur lång asyltiden är. Första tiden är helt central när det gäller att korta vägen till jobb och då inte bara för vuxna utan också för barn och ungdomar. För möjligheten att nå framgång i svenska språket till exempel är det helt avgörande var du hamnar. Den trångboddhet vi ser och den tilltagande bostadssegregationen men också det faktum att vi i dag har ett ökat, inte ett minskat, utanförskap är problematiskt.

Det förstod oppositionspolitikern och Malmöbon Tobias Billström förra mandatperioden. Han var en av de mest pådrivande här i riksdagen när det gällde behovet av strukturella förändringar i mottagningssystemet. När det sedan blev regeringsskifte tillsatte han till och med en utredning, den om aktiv väntan. Men han har inte förverkligat utredningens ambitioner trots att han, som sagt, var den som tillsatte den.

I dag står moderaten i Malmö fortfarande för samma ambition – att vi strukturellt måste förändra mottagningssystemet. I Regeringskansliet finns det en färdig utredning om boendet. Varför har ministern inte agerat i de frågorna? Vilka ställningstaganden har legat till grund för att man inte velat ta ett större grepp om bostadsfrågan? Och vilka åtgärder avser ministern att vidta så att fler kommuner är med och gemensamt tar ansvar för vår gemensamma flyktingmottagning? På de här frågorna har jag inte fått svar.

Anf. 24 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Hur asylsökande får en bra tillvaro under processen och hur de blir förberedda inför att gå vidare sedan de fått uppehållstillstånd är verkligen en viktig fråga. Området har varit sorgligt misskött i många år. Under 1990-talet och under första halvan av 2000-talet har det handlat om långa väntetider och om passivitet för den som är inne i processen. Ingenting eller väldigt lite uppmuntrar till att börja jobba eller till att läsa svenska.

Ibland har det från olika socialdemokratiska företrädare kommit lite desperata utspel som handlat om att styra vart de asylsökande ska flytta. Och ibland har det från vissa ledande socialdemokrater till och med talats om vad som uppfattas som ett flyttförbud även för dem som fått uppehållstillstånd.

Min och Folkpartiets inställning är naturligtvis att det ska löna sig att aktivt söka arbete. Det ska löna sig att söka sig dit där det finns jobb och att leva på jobb i stället för att leva på bidrag så snart detta är möjligt. Däremot är min grundinställning att det är helt främmande att hitta olika typer av lagregler som tvingar fria människor att bo på det ena eller det andra stället.

Jag tycker att Luciano Astudillo i sin interpellation glömmer att väldigt många positiva förändringar har skett under Alliansens tid. Framför allt gäller det den första tiden med kraftigt nedkortade väntetider, vilket

är oerhört viktigt. Allt fler slipper då en nedbrytande väntan – ibland, som det var tidigare, i många år. Redan nu har man fått större möjligheter att under väntetiden arbeta eller läsa svenska. Det har naturligtvis också betydelse för dem som inte beviljas uppehållstillstånd. Återvändandet är lättare om man inte har bott här och fastnat i en deprimerande passivitet under lång tid.

Luciano Astudillo talar om att allt fler kommuner borde ta sitt ansvar. I första hand är det först efter uppehållstillståndet som kommunen ska göra avtal om flyktingmottagande, introduktionsprogram och så vidare. Där är det naturligtvis alltid bäst med frivilliga överenskommelser utifrån olika kommuners förutsättningar. Men jag kan säga, herr talman, att min och Folkpartiets uppfattning sedan gammalt är att det i längden inte ska vara möjligt att en kommun helt nekar att ta emot flyktingar till introduktionsprogram och annat. Det borde finnas ett slags lagligt redskap att ta till om en kommuns politiska ledning är helt osolidarisk med riksdagens flyktingpolitik. Tvång ska dock naturligtvis alltid vara en sista utväg och inte en huvudlösning.

Detsamma gäller de ensamma flyktingbarn och flyktingungdomar som kommunerna länge varit upprörande negativa till att ta emot och ställa upp för. Detta har gällt oavsett politisk ledning. Tittar vi ut ser vi inget mönster; det är inte rödgrönt, allians eller andra konstellationer. Där ser vi återigen att regeringens initiativ med samordning och samtal med kommunerna äntligen har lett till att fler kommuner ställer upp. Jag gläder mig också väldigt åt att regeringen har tillsatt en utredning för att titta på vilka möjligheter som skulle kunna finnas om situationen blir alldeles hopplös.

Jag tycker alltså att Luciano Astudillo glömmer att det har hänt väldigt mycket positiva saker inom detta område.

Anf. 25 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Jag börjar med att vända mig till interpellanten.

Det som är viktigt att komma ihåg när vi diskuterar frågan om boendet är naturligtvis att det inte längre handlar om aktiv väntan, utan det handlar om kortare väntan. Regeringens fokus på tydligare och kortare handläggningstider har gjort skillnad. Med en tydlig prioritering och med tillräckligt mycket pengar har Migrationsverkets duktiga tjänstemän äntligen haft möjlighet att prestera det alla politiker på detta område har talat om i decennier: anständiga, kortare handläggningstider.

Det är klart att man kan välja att bortse ifrån detta, men då bortser man också från det som många socialdemokratiska statsråd har pratat om under väldigt många år. Jag tänkte att vi skulle repetera det, bara för att försöka förstå varför denna fråga har varit så prioriterad för regeringen.

Den 22 augusti 2000, alltså för tio år sedan, sade Maj-Inger Klingvall så här i riksdagen: Korta handläggningstider leder till minskade kostnader i asyl- och flyktingmottagandet samt gynnar den sökande, som slipper leva i osäkerhet så länge. Därför är det av stor vikt att myndigheternas verksamhetsmål uppnås.

Året efter ökade tiderna med i snitt en månad.

Den 2 maj 2002 sade Jan O Karlsson, dåvarande migrationsminister, så här: Låt mig inledningsvis understryka att kortare handläggningstider i utlänningsärenden, inte minst rörande anknytningsärenden, är en högt

prioriterad fråga för regeringen. Kraftigt ökade resurser har därför tillförts utlänningsmyndigheterna under de senaste åren.

Året efter ökade tiderna med i snitt en månad.

Min omedelbara företrädare Barbro Holmberg sade i en intervju på regeringen.se den 21 oktober 2004, efter ett år som migrationsminister, som svar på frågan vad som är den viktigaste frågan för framtiden: Det är att få ordning och reda i asylpolitiken fram till 2006, att öka rättssäkerheten och få en mer tydlig och effektivare process. Att pröva ärenden ska ta kort tid, och om beslutet blir positivt måste vi snabbt integrera dessa människor i vårt samhälle.

Herr talman! Jag säger detta därför att det handlar om att kunna visa leverans så här i slutet av mandatperioden, och det kan denna regering. Samtidigt ska jag säga att vi måste vara ödmjuka. Detta är bara en pusselbit, för en annan, oerhört kostsam, del i mottagandet är de som har lagakraftvunna beslut men inte lämnar landet. I slutet av förra året fanns 11 243 personer i mottagandesystemet med lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut. Under ett år genererar de en kostnad om 1,2 miljarder kronor.

För att göra något åt denna kostnadspost måste vi få fart på återvändandet. Där är ni i oppositionen helt oense. De som sitter till vänster om dig i båten, Luciano Astudillo, vill helt och hållet slopa återvändandet. De drar in alla pengar i budgeten ifrån återvändandet. Hur ska ni finansiera detta, har ni tänkt er, och vilken signal sänder det? Jag tycker att det är angeläget att understryka detta, för bara genom att korta handläggningstiderna kommer vi under ett år att kunna spara 5,5 miljarder kronor under kommande mandatperiod. Det är bara på minskade kostnader för mottagandet under prövningstiden. Det är pengar som kan användas till integrationsinsatser och till en mängd andra saker. Det är alltså ingen liten fråga.

Jag menar att vi naturligtvis ska fortsätta att diskutera boendefrågan – absolut. Det är, som Ulf Nilsson inledde sitt inlägg med att säga, en viktig uppgift att hantera boendet på ett bra sätt. Det tänker också regeringen göra. Men att helt bortse från detta, och framför allt att säga att det är för tidigt att se om det blir någon framgång när vi redan nu kan belägga att handläggningstiderna har minskat, är inte seriöst, Luciano Astudillo.

Anf. 26 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Herr talman! Det är precis tvärtom. Det är seriöst. Just på detta område aktar jag mig noga för att ägna mig åt partipolitisk pajkastning. Det handlar om praktiska lösningar på framtida utmaningar.

Jag sade, och vi tycker, att det råder en samsyn kring de förändringar Migrationsverket gjort när det gäller att korta väntetiden. Det är helt centralt för att klara en snabbare väg till jobb. Men det är för tidigt att utvärdera. Detta med kortare väntan har inte ens fullt ut implementerats i Tobias Billströms gamla hemstad. Det är fortfarande många som är kvar i det gamla systemet. Effekterna totalt sett och rättssäkerheten kring detta nya system är inte utvärderat. Sedan har vi hela domstolsförfarandet därefter, som också är en tid i väntan på besked. Det är egentligen inte det denna debatt handlar om – min fråga rörde boendet – men det är viktigt att vara seriös och saklig.

Ulf Nilsson, som också ägnar sig åt partipolitisk pajkastning, börjar med det gamla vanliga om hur sossarna har misskött detta. Nej, detta är problem som vi har dragits med ännu längre tillbaka, sedan början av 90-talet då vi gjorde förändringar i mottagandesystemet. Det är sant att det gamla system vi hade innan Balkankrisen inte var bra. Det är ingen som vill tillbaka till Hela Sverige-strategin, men någonstans, i all ödmjukhet, måste ni två också börja ta ansvar för de fyra år som har varit och se att boendesegregationen fortsätter att öka.

Trångboddheten är ett reellt, verkligt problem i storstadsregionerna. Utanförskapet ökar. Det går inte att låtsas som att dessa fyra år inte har passerat. Boendet, var och hur du kommer till Sverige, vilka möjligheter du har att etablera dig på arbetsmarknaden, var dina ungar hamnar i skolan och deras möjligheter att nå framgång i att lära sig svenska språket är helt centralt. Ni har passerat när det gäller att hantera boendefrågan i fyra år. Det bär ni ett ansvar för – ingen annan.

Vi socialdemokrater har lagt fram ett förslag på hur detta skulle kunna förändras. Vi har gjort vår hemläxa – vi behövde också göra den – och vi har ett förslag som handlar om att se till att fler kommuner tar ett ansvar och att skärpa både socialtjänstlagen och bostadsförsörjningslagen för att förtydliga kommuners ansvar för att vara med och bidra till flyktingmottagandet.

Vi har också lagt fram förslag som pekar på att de rika kommuner som oftast väljer att inte ta emot asylsökande och nyanlända flyktingar ska vara med och hjälpa till, åtminstone ekonomiskt, fram till att vi får en bättre balans. Vi vill pröva ett ansvarsbonussystem som ger stöd åt kommuner som Södertälje, Malmö – Billströms gamla hemstad – och många andra, som burit svensk flyktingmottagning.

Vi vill också, sist men inte minst, att staten tar ett tydligare ansvar i början. Ankomstboendena är ett viktigt första steg. Ordnade boendeförhållanden är ett sätt att korta vägen till jobb, och det har ni valt att inte göra något åt under dessa fyra år. Det bär ni ett ansvar för, och det ska också utvärderas nu när vi går till val.

Anf. 27 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Luciano Astudillo talar om ödmjukhet. Det är naturligtvis viktigt att vara ödmjuk. Jag säger inte att det inte går att hitta ytterligare förbättringar i migrationspolitiken. Men faktum är att vi i varje fall från Folkpartiets sida tycker att vi har fått igenom mycket av det som vi har pratat om under flera år – tidigare aktivitet när det gäller introduktion, bättre möjligheter till att arbeta under väntetiden och kortare väntetider. Det är mycket det.

Herr talman! Det som inträffar före och efter asylprocessen hänger ihop. Luciano Astudillo glömmet helt bort att tala om den stora reform för mottagandet efter det att uppehållstillstånd har beviljats som är på väg i Sverige och som riksdagen har beslutat om. Även om det gäller ett annat departement, herr talman, hänger det här ihop, så jag vill avsluta med att kort nämna att från och med i höst har alltså staten huvudansvar via Arbetsförmedlingen för både ersättning och arbete med de nyanlända flyktingarna i kommunerna. De kommer att få hjälp att flytta dit där jobben finns. De kommer att få en individuell etableringsplan. De kommer att få en ersättning som gynnar aktivitet och arbete och där det lönar

sig att delta i introduktionsprogrammet. Alla som är med i detta program kommer att erbjudas en samhällsorientering med grundläggande information om hur det svenska samhället fungerar. Man kommer att få en etableringslots som hjälper en att söka arbete och bostad.

Det här är aktiva åtgärder som kommer att betyda mycket, och det i kombination med de kortare väntetiderna och en aktiv introduktion redan under asylprocessen skapar betydligt bättre förutsättningar för våra nyanlända än tidigare.

Anf. 28 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Jag tycker visst att det är angeläget att vara ödmjuk, men det handlar också om att se till realiteten. Vi vet att handläggningstiden har minskat till 4,2 månader. Visst, det är ett mål som inte har uppnåtts – jag har gått tillbaka till statistiken – sedan 1998. Dessförinnan har vi inte varit i närheten av det här. Snitttiden har varit någonstans mellan sju och tio månader. Det blir lite svårt, Luciano Astudillo, att bortförklara detta för dig som socialdemokratisk politiker trots att du gör ditt bästa här i kammaren i dag, i synnerhet som du har en så tydlig bärning på frågan om hur mottagandet ska utformas.

Asylsökandes boende, framför allt det så kallade egna boendet, är kanske en av de frågor inom asylmottagandet som har blivit mest uppmärksammas. Det finns dock inga enkla lösningar kring det egna boendet även om det naturligtvis hade varit bekvämt. Att avskaffa det egna boendet, som vissa har föreslagit, skulle kräva omfattande tvångsregleringar i form av kommunarrest eller motsvarande. Dessutom skulle det vara ett stort intrång i de asylsökandes liv.

Vi tror inte på att åtgärder som syftar till att hindra människor från att röra sig fritt kan vara en lyckad lösning på en eventuell framtida integration eller att sådana åtgärder ger en bra start vad gäller eventuellt nytt liv i Sverige.

Jag noterar, Luciano Astudillo, att era tilltänkta samarbetspartner, Miljöpartiet och Vänsterpartiet, fullständigt har avfärdat de här tankarna, sagt nej till dem och fortsätter att säga nej, med en tydlig och klar emfas. Frågan är: Vad är det du pratar för i dag? Är det någon sorts egna privata tankar, Luciano Astudillos privata asylpolitik? Eller är detta det socialdemokratiska alternativet eller det rödgröna alternativet du pratar om? Någonstans måste vi vara överens om vad det är vi diskuterar.

Orsakerna till att många asylsökande väljer eget boende sammanfaller i stor utsträckning med de fördelar som vuxna individer upplever med ett eget boende. Exempelvis är förvärvsfrekvensen betydligt högre bland dem som väljer eget boende jämfört med dem som bor i anläggningsboende. Detta är belagt i många utredningar.

Det är viktigt att en asylsökande tidigt får genomgå en bra introduktion där denne får aktuell och relevant information om bland annat asylprocessen, vikten av att styrka sin identitet, arbetsmarknaden, boende och bosättning, relevant svensk lagstiftning och återvändande. Allt detta är något som vi från Alliansen och regeringen har betonat i Migrationsverkets regleringsbrev.

De här informationsinsatserna är angelägna och betydelsefulla. När man pratar om de här frågorna måste man försöka förstå att vi har genomfört andra åtgärder för att få människor att fatta rätt beslut. Till ex-

empel trädde den 15 april i år den lag i kraft som ger ett nytt incitament att höja förvärvsfrekvensen för de nyanlända på arbetsmarknaden. Vi har introducerat ett försörjningskrav, vilket innebär att den som vill att anhöriga ska komma till Sverige måste uppfylla vissa krav för att de anhöriga ska få uppehållstillstånd. Exempelvis måste man kunna visa att man kan försörja sig själv samt att man har en bostad som är lämplig också för de anhöriga att bo i.

När jag reser runt i Sverige, till Hallstahammar, Borlänge, Uppsala och inte minst när jag återkommer till min hemstad Malmö och pratar med människor som är asylsökande märker jag att man har tagit det här till sig. Det börjar ge effekt redan efter bara en så pass kort tid. Å andra sidan har vi haft en lång debatt före, och folk har haft tid att sätta sig in i det. Folk är medvetna om att det är det här kravet som gäller. Det kommer naturligtvis att innebära annorlunda incitament.

Jag tycker i grund och botten att det är bra att vi har den här debatten. Men Luciano Astudillo försöker ibland göra en höna av en fjäder. 270 av landets kommuner har avtal med Migrationsverket om mottagande. Det är inte det som är problemet, utan problemet handlar om att få människor att fatta rätt beslut. Där är informationskomponenten helt avgörande.

Anf. 29 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Herr talman! Jag tvingas konstatera att det blev en väldigt spretig debatt eftersom varken Ulf Nilsson eller Tobias Billström vill hantera boendefrågan. Men låt mig få försöka bemöta en del av det som har sagts.

Jag föreslår att ni som har hört den här debatten och lyssnat in ordet tvångslagstiftning läser det socialdemokratiska förslaget på det här området. Ni får bedöma vad ni tycker om det. Det ligger väldigt nära vad Folkpartiet föreslår.

Det rödgröna samarbetet har kommit långt på området. Vi vill att fler kommuner ska ta ett ansvar. Vi är beredda att gå långt på det här området. Vi har slagit fast i budgetmotionen att principen om att alla som kommer till vårt land som nyanlända ska ha rätten till en etableringsplan ska gälla. Vi har avsatt extra resurser till det.

Det du missar, Ulf Nilsson, i ditt anförande är att många lämnas utanför. Många anhöriga, Tobias Billström, kommer att fortsätta att komma trots försörjningskravet. Det var 33 000 anhöriga som kom till vårt land förra året. Med det försörjningskrav som ni inför för anhöriga – det är drygt 30 000 som kommer om vi har samma inflöde i fortsättningen – lämnar ni dessa anhöriga helt utanför arbetslinjen. Vi socialdemokrater samarbetar med De rödgröna och vill att alla ska ha rätt till en etableringsplan, och många fler ska ha rätt till en etableringsersättning, inte minst de många kvinnor som kommer efteråt.

Försörjningskravet, såsom det blev, är kanske det största slaget i luften Billström har gjort den här mandatperioden. Men vi kan konstatera, tyvärr, att det blev för mycket partipolitisk pajkastning, återigen, i stället för att hantera det fundamentala strukturella problemet i boendesegregationen. Utanförskapet ökar, och segregationen ökar. Den här regeringen har inte hanterat det.

Anf. 30 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Jag noterar att alla andra ägnar sig åt pajkastning utom Luciano Astudillo. Så låter det från talarstolen, och så kan man naturligtvis resonera.

Jag tycker att det är bra om människor läser det socialdemokratiska förslaget och jämför det med Miljöpartiets och Vänsterpartiets förslag, som ju är helt annorlunda och som innebär att man säger fullständigt nej till vad ni har föreslagit.

Så sent som i går fick vi dessutom veta via Sveriges Television att den grupp som har ägnat sig åt att förhandla i de här frågorna i den röd-gröna röran är nedlagd. Det gick inte att komma överens, sade Kerstin Holm i Sveriges Television. Så mycket var det för det. Därmed vet vi också vad som väntar, för vi har varit igenom det här en gång tidigare.

Vi vet att i regeringsförhandlingarna kommer naturligtvis De röd-gröna, era partner Vänstern och Miljöpartiet, att föra fram det ena konstiga förslaget efter det andra om flyktingamnesti. Och de kommer absolut inte att acceptera de förslag som du har presenterat här i dag. Vi har been there, done that, bought the T-shirt. Så är det. Vi vet precis vad det är vi får.

Vi, däremot, har under den här mandatperioden tagit tag i de här frågorna. Vi har kortat handläggningstiderna, som var den kanske viktigaste och avgörande frågan för att försöka få kontroll på något som höll på att eskalera bortom all kontroll. Vi är i dag nere i 4,2 månader i snitt i handläggningstid. Det är en stor framgång för den här regeringen och någonting som jag och Ulf Nilsson är mycket stolta över.

Utöver det har vi i dag sjösat de förslag som Migrationsverket nu genomför om utökade informationsinsatser, och vi har fått försörjningskravet på plats. Det behövs mer. Jag är ödmjuk inför den här uppgiften. Det är inte lätt att få människor att fatta de rätta besluten om att bosätta sig i de regioner i Sverige där chansen till sysselsättning och boende är som störst. Men Luciano Astudillos idéer, som inte har någon som helst möjlighet att vinna framgång här i kammaren, var ju dödfödda innan de över huvud taget levererades.

I sakfrågan har vi, tycker jag, möjligen en samsyn när det gäller omfattningen av problemet, men definitivt inte när det gäller lösningarna.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2009/10:338 om Europa 2020-strategin

Anf. 31 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Herr talman! Börje Vestlund har frågat mig vilka ambitioner regeringen har när det gäller tillväxten i EU och om jag kommer att verka för skarpa ambitioner så att Sverige ska kunna mäta sig med de viktigaste tillväxtekonomierna. Vidare ställer Börje Vestlund frågan på vilket sätt jordbrukssektorn kommer att lyfta fram EU:s tillväxt fram till år 2020.

Jag vill inleda med att uttrycka min uppskattning för engagemanget i riksdagen för EU:s tillväxtstrategi Europa 2020 och möjligheterna att få debattera strategin här. Regeringen lägger stor vikt vid Europas gemensamma arbete för att skapa bättre förutsättningar för tillväxt och välfärd,

men ska strategins ambitioner bli verklighet måste den också bli en realitet i den nationella debatten och politiken.

Som vi alla vet har den globala finansiella krisen, och nu senast Greklands krisen, skakat om såväl Sverige som övriga Europa, och det är alltför tidigt att blåsa faran över. Krisen har blottlagt betydande svagheter och underliggande strukturella problem i de europeiska ekonomierna. Vi står nu inför stora utmaningar med ökad global konkurrens, utvecklingen mot en grön och resurseffektiv ekonomi samt demografiska förändringar med en åldrande befolkning.

Det är i denna verklighet som EU nu ska lägga fast en ny strategi för tillväxt och jobb, den så kallade Europa 2020-strategin. Mycket av förberedelserna för strategin skedde under det svenska ordförandeskapet. Sverige drev med framgång centrala frågor för strategin som vikten av ett minskat utanförskap från arbetsmarknaden och ett ökat arbetskraftsutbud, utvecklingen mot en grön och resurseffektiv ekonomi, återgång till sunda offentliga finanser, den framtida inre marknadens betydelse för tillväxt, ett framtida europeiskt forskningsområde samt vikten av öppenhet och frihandel för tillväxt och sysselsättning. Samtliga dessa är centrala faktorer för att långsiktigt öka EU:s tillväxtpotential, stärka Europas globala konkurrenskraft och säkra välfärden i Europa.

Resultatet ser vi nu i Europa 2020, en gemensam strategi som ska antas vid Europeiska rådet i juni i sommar. För regeringens del handlar detta om att satsa på utbildning, forskning och innovation, utnyttja ny teknik och omvandla idéer till nya produkter och tjänster. Det handlar om att utveckla en grön, resurseffektiv ekonomi med en väl fungerande inre marknad och frihandel. Det handlar också om att lägga grunden för full sysselsättning och minskat utanförskap för att säkra social delaktighet och välfärd åt alla. Det är också förutsättningar för att Sverige och övriga medlemsstater ska kunna stå sig i den globala konkurrensen med nya snabbt växande marknader, handelspartner och konkurrenter.

Ett ökat arbetskraftsutbud och fler i arbete är en absolut förutsättning för att EU ska kunna hantera de stora utmaningarna och upprätthålla de nationella sociala trygghetssystemen. Den enskilt viktigaste åtgärden för att öka arbetskraftsutbudet är att skapa lika förutsättningar och möjligheter för kvinnor som för män att aktivt delta på arbetsmarknaden. Regeringens uppfattning är att Europa bör sträva mot samma sysselsättningsintensitet bland kvinnor som män. EU har inte råd att inte fullt ut ta till vara den potential som Europas kvinnor utgör.

Jag delar Börje Vestlunds tveksamhet att särskilt lyfta fram EU:s gemensamma jordbrukspolitik inom ramen för EU 2020. Det är min och regeringens uppfattning att en alltför stor del av EU:s gemensamma resurser går till just den gemensamma jordbrukspolitik. För en modern budget som ger europeiskt mervärde krävs omprioriteringar av EU:s utgifter. I den kommande budgetöversynen kommer Sverige att verka för omfattande reformer av den gemensamma jordbrukspolitik som leder till betydligt lägre utgifter. Ett av de områden som kan ge europeiskt mervärde är utgifter som syftar till att förbättra Europas tillväxtpotential, som åtgärder för att främja forskning och utveckling, utbildning samt satsningar på transport- och energiinfrastruktur.

Anf. 32 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Jag ber först att få tacka Europaministern för svaret. Det är inte ofta som man i sak är överens i en interpellationsdebatt. Jag kan väl instämma i nästan allt som statsrådet har sagt, men problemet är att den svenska regeringen säger en sak i denna kammare och sedan kommer hem med resultat från EU-toppmöten och andra EU-möten som är någonting helt annat. Det är just det som den här interpellationsdebatten handlar om.

I grunden är vi överens om att vi ska ha en god tillväxt i Europa. Men när man kommer hem med resultaten konstaterar jag att det är väldigt mycket gammal skåpmat. Man har varit överens om sysselsättningsmålen redan tidigare. Det var man redan i början av 2000-talet. Fast det fanns ett annat mål, att det skulle vara lika många män som kvinnor som skulle arbeta, men det fanns ändå i EU-systemet.

Herr talman! Statsrådet har möjligen läst min interpellation slarvigt. När jag frågade om jordbrukssektorn handlade det inte om synen på EU:s jordbrukspolitik, utan det handlade om på vilket sätt jordbrukssektorn kan bidra till att öka tillväxten i Europa, för det är så det noggrant uttrycks i slutsatserna från det senaste toppmötet i EU.

Vi är ett land och en kammare som är ganska stolta över att kunna säga att vi är ganska eniga i de här frågorna. Vi vill lyfta fram IT-sektorn. Vi vill lyfta fram tjänstesektorn. Vi vill lyfta fram clean tech. Vi vill lyfta fram life science. Vi vill också lyfta fram en del av den stolta industripolitik som vi är ganska överens om i den här kammaren. Ändå visar det sig, när vi får återrapporter från EU-toppmötena, att man kommer hem med någonting annat. Krav som man redan har varit överens om väldigt länge har det måhända inte hänt så mycket omkring, till exempel sysselsättningsmålen. I stället hänvisar regeringen till att det måste ses i skenet av att man har genomgått den stora globala krisen. Ja, det är klart att det måste gälla alla beslut som i dag ska genomföras, herr talman. Men problemet är att den här strategin ska sträcka sig tio år framåt. Det kanske är så att det mesta av det här ska sjösättas om några år. Problemet är att där saknas de starka visionerna i dokumenten.

Det är det här som den här interpellationsdebatten handlar om: Vad är det för idéer regeringen har för att i framtiden få ett EU som står för att bli en av de främsta tillväxtregionerna i världen? Där saknar jag, och där saknar nog de flesta, några idéer från EU-systemet.

Egentligen, herr talman, skulle jag ha velat ha den här debatten med EU-kommissionen. Men nu är det ju inte möjligt, utan jag får i det här sammanhanget nöja mig, och det är inte så lite det, med EU-ministern.

Jag vill slutligen ställa ett par frågor till EU-ministern: Ska vi fortsätta acceptera att det är jordbrukssektorn som ska vara framtidssektorn i Europa, vilket statsministern och andra EU-ledare har kommit fram till? Var finns konkretionen i allt det man talar om med vackra ord? Det var bara jordbrukssektorn som särskilt omnämndes på EU-toppmötet förra gången.

Anf. 33 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Herr talman! Tillväxtstrategin för Europa de närmaste åren, EU 2020, är viktig på flera sätt. Vi är stolta från alliansregeringens sida och inte bara över vad vi själva har lagt in för inputs. Många av de faktorer som

har lyfts fram är viktiga för att Europa i framtiden ska kunna konkurrera med växande kontinenter som exempelvis Asien. Många av de länder som var utvecklingsländer på den asiatiska kontinenten för 20, 30, 40 år sedan har i dag en bättre tillväxt än vad många EU-länder har, och det måste vi ta på största allvar.

Det handlar om att fler länder i Europa måste investera i forskning, kunskap och tillväxt. Fem övergripande målsättningar som handlar om dessa fält har tagits fram i EU 2020-strategin. En aspekt är att 3 procent av EU:s samlade bnp ska gå till forskning. En annan är att EU:s ambitiösa klimatmål ska uppfyllas.

En tredje är att 75 procent av kvinnorna och männen i åldrarna 20–64 år ska vara sysselsatta. Hade inte Sverige funnits som en klar och tydlig feministisk röst på EU-toppmötena hade detta inte genomförts. Många länder var emot att man skulle ha samma mål och krav på kvinnor och män att arbeta. Jag stred intensivt för detta, och så gjorde också statsminister Fredrik Reinfeldt och finansminister Anders Borg.

Nämner inte Lissabonfördraget jämställdhet mellan kvinnor och män? Jo, absolut. Nu kommer det dock konkret på papperet att vi inte gör skillnad på kön i detta avseende. Europa har inte råd att ha världens mest välutbildade hemmafruar, och det är något vi driver.

Ett annat mål som kopplas till kunskap och utveckling är att 40 procent av de unga inom Europeiska unionen ska få en akademisk examen och att mindre än 10 procent av ungdomarna ska lämna skolan i förtid.

Det sista målet, som har varit ganska kontroversiellt, handlar om ökad social delaktighet och bekämpning av fattigdomen. Vi tycker att det är viktigt att man fokuserar på den verkliga fattigdomen i Europa. Det finns många individer i Europa som lever i extrem fattigdom, inte minst i många av de färskare EU-länderna, och vi måste se till att deras välfärd säkras.

Den här strategin ska tas nu i juni.

Börje Vestlund nämnde jordbrukssektorn. Han är mycket medveten om att Sverige som frihandelsvän och passionerad förespråkare av att radikalt banta jordbruksstödet inom Europeiska unionen ofta är en ensam och ganska radikal röst.

I denna kammare är det ingen partiskillnad. Här är partierna från höger till vänster ense om att frihandel och marknadsekonomi också ska stödja och styra jordbrukssektorn. Så ser det dock inte ut på den europeiska nivån.

I dag går 43 procent av EU:s totala budget till jordbruksstöd, och det måste minskas radikalt. Det finns dock nationer som gärna vill föra fram jordbrukssektorn hela tiden. Det är olyckligt och trist att det har blivit så.

Man måste dock nämna att det är andra sektorer som lyfts fram. En stor del av EU 2020-strategin handlar om gröna jobb, grön tillväxt, hållbar utveckling och smart tillväxt. Hade inte Sverige tillsammans med bland andra Storbritannien varit pådrivande i det hade vi inte fått radikala förslag som att exempelvis ha kvar 30-procentiga utsläppsminskningar och fortsätta tänka i den banan. Det är en sektor som definitivt ska lyftas fram.

Anf. 34 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Det är sant som statsrådet säger att vi ofta är en ensam röst när det gäller minskat stöd till jordbrukssektorn. Jag är övertygad om att jag har partikollegor som har åkt på en och annan käftsmäll i EU och fått utstå både spott och spe eller i varje fall blivit baktalade. Vi vet att man under det svenska ordförandeskapet hade en inofficiell överläggning bland EU:s jordbruksministrar utan att inbjuda ordföranden. Sådant har hänt förr och kommer säkert att hända i framtiden.

Det intressanta är dock att statsministern gick med på att jordbrukssektorn skulle vara något speciellt och skrivas in i detta. Man talar alltså med *en* röst i Sveriges riksdag och med en annan på EU:s toppmöten, vilket är intressant.

Låt oss gå igenom detta, Birgitta Ohlsson. När det gäller klimatmålen 20-20-20 är det inget nytt och kom knappast som en överraskning. Det har vi hört förr. Det diskuterades redan inför Köpenhamnstoppmötet.

Det är sant som Birgitta Ohlsson säger att det fanns två mål i Lissabonstrategin. Det ena handlade om jämställdhet och det andra om sysselsättningsgrad. Båda två var lika viktiga. Sverige uppfyller båda dessa, men det finns många länder som inte gör det.

Uppgiften om att man ska öka andelen som ska studera på högskola har jag inte kontrollerat, så där kan jag inte säga emot Birgitta Ohlsson. Det är möjligt att det är något som är nytt och som kan lyfta fram tillväxten. Att det ska vara mindre än 10 procent som slutar i skolan i förtid har man inte riktigt kommit överens om än. Jag har förstått att man fortfarande sitter och förhandlar om det, och Birgitta Ohlsson har säkert mer kunskap om hur det går i dessa förhandlingar.

Slutligen är fattigdomsmålet naturligtvis viktigt.

Det finns områden som inte är med. Hur ska man kommersialisera innovationer? Hur ska man få fler och stabila företag inom Europeiska unionen? Hur ska vi få ökad frihandel och inte minskad? Hur ska vi få ett bättre och mer heltäckande konsumentskydd? Hur ska vi få funktionerna på den inre marknaden att fungera bättre? Vi har nämnt arbetslösheten.

Herr talman! Framför allt talas det inte om företagande, frihandel och den inre marknads funktionssätt. Man skriver att det är viktigt, men det sätts inte upp några mål eller någon konkretion på vad detta handlar om. I stället säger man att Europa har problem just nu.

När den gamla Lissabonstrategin kom fanns det ingen ände på tilltron till tillväxten i Europa, och därmed blev den som den blev.

Hur ska vi kunna mäta oss med tillväxtnationer i världen som till exempel länderna i Sydostasien? Jag har svårt att tro att de lama förslag som har kommit fram i Europa 2020-strategin ska hjälpa. Man talar om fem mål, varav de flesta är gamla som tas fram och dammas av för att man tycker att man bör göra något mer konkret än att bara prata.

Anf. 35 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Herr talman! Jag tror att de flesta av oss tycker att det är ganska glädjande att vi med den nya EU 2020-strategin har gått från Lissabonfördragets 24 mål till 5 mer övergripande mål där vi kräver resultat. Nu är utmaningen att se till att länderna lever upp till att implementera målen.

Som jämställdhetsaktivist ska jag noggrant följa hur exempelvis ett land som Malta, där ungefär 40 procent av kvinnorna arbetar utanför

hemmet, når upp till 75 procent. Tyskland och Holland har också stora brister när det gäller jämställdhet på arbetsmarknaden, och det gäller att se till att de följer sin politiska hållning och lever upp till målen.

Om nu dessa mål skulle vara så tandlösa som Börje Vestlund vill låta påskina i debatten kan man samtidigt undra varför det var så starkt motstånd mot en del av dem. Varför var det så att många länder som är klimattrotta, och där europeiska politiker inte alls har samma engagemang i miljöfrågan som de hade för några månader sedan på Köpenhamntoppmötet, nu inte var speciellt intresserade av att öppna möjligheten till 30-procentiga utsläppsminskningar?

Man kan fråga sig varför det var så många länder som absolut inte ville skriva in att kvinnor och män ska arbeta lika mycket. Man kan fråga sig varför det var så otroligt många länder som inte alls ville ha en lika radikal politik när det gäller exempelvis grön tillväxt och jobb. Det måste vi också foga in. Det tror jag att vi gör i och med att länderna förstår att om man har anslutit sig till detta och om man vill genomföra EU 2020-strategin så måste man också leverera.

När det gäller jordbruksstödet är det klart att den svenska regeringens position och hållning är den mest radikala inom Europeiska unionen. Jordbruksstödet avhandlas inte bara i EU 2020-strategin; vi jobbar med det dagligen i långtidsbudgeten för Europeiska unionen och i de årliga budgetarna där vi kämpar intensivt för att detta ska minska och bantas.

Sverige är bäst i klassen. Man kan säga att vi i praktiken nu lever upp till de fem mål som har satts upp. Men det innebär inte att de länder som är ambitiösa, som levererar och som har sunda offentliga statsfinanser inte ska behöva höja sin egen ribba. Tvärtom har vi ambitioner att kvinnor och män i Sverige som jobbar mer än 75 procent ska jobba ännu mer. Fler måste jobba mer för att Europa ska kunna vara konkurrenskraftigt mot asiatiska tigrar som nu kommer fram på marknaden.

Vi lyfter hela tiden fram frågan om ett gemensamt europeiskt patent. Vi fick inte en konkret skrivning om detta i 2020-strategin, men det är något vi kommer att fortsätta att lyfta fram. Det är en bra, konkret fråga som debatteras hela tiden. Det är viktigt för svenska och europeiska företag att ha ett patent som sträcker sig över hela unionen.

Det finns ambitioner på EU-fronten också för den inre och den yttre marknaden vad gäller frihandel både internt och externt. Exempelvis släppte den före detta kommissionären Mario Monti så sent som häromveckan en ny rapport på detta fält. Där lyfte man bland annat upp att man ska underlätta bilimport och att man ska ha en kollektiv talan för konsumenter och större interaktion när det gäller banktjänster. Man ska också underlätta olika former av rörlighet för att jämföra banktjänster och avgifter. Man försöker alltså se till att göra flera olika interna saker mer konsumentvänliga på den europeiska marknaden.

För att inte EU 2020 ska bli ett dokument som inte levererar är det viktigaste nu att fokusera på implementeringen och se till att olika länder gör nationella handlingsplaner. Vi kan jämföra oss med varandra och även inspireras av varandra. Jag tycker att många inslag i den svenska välfärdsmodellen, exempelvis en god barnomsorg och äldreomsorg, är någonting som svenska företag verkligen kan exportera till många andra länder i Europa. Många kan inspireras av det vi har gjort samtidigt som vi kan lära av andra på andra fält.

Anf. 36 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Jag ska sluta med det jag tänkte börja med, nämligen just Lissabonstrategin och de 24 målen. Det kanske var för mycket. Det kanske var att ta till i överkant. Det kanske var svårt att följa upp. Det kanske var krångligt. Men problemet är att om man skriver alltihop om samma sak men inte gör någonting förpliktande vet vi att det inte brukar bli så mycket verkstad av det hela i EU. Tvärtom brukar det bli tandlöst. Vi har ett antal dokument inom EU-systemet som har varit hyllade när de har kommit, men sedan har det visat sig att de har varit ganska oanvändbara.

Jag menar att det är detta som är problemet: Det finns för få konkreta förslag. Jag skulle kunna kommentera allt det som man har kommit överens om, men nästan alltihop är ju sådant som man redan tidigare har varit överens om – ibland i många år. Sedan sätter man in det och försöker stöpa om det till att bli någonting nytt och någonting som håller.

Frågan är fortfarande: Vart tog egentligen ambitionerna för att lyfta fram de nya branscherna cleantech och life science vägen? Och vad händer när det gäller att lyfta fram tjänstesektorn? Vart tog det vägen? Från vänster till höger här i kammaren säger vi ju alltid att det är där de nya jobben kommer. De kommer inte i de gamla traditionella branscherna.

Slutligen skulle jag vilja säga till statsrådet att jag aldrig har pratat om jordbruksstödet i denna debatt. Jag har pratat om jordbrukssektorn. Det var jordbrukssektorn, och inte jordbruksstödet i sig, som man skulle lyfta in som en ny tillväxtsektor. Det är lite grann av en annan debatt. Där är vi överens i Sverige, och vi vet att vi har stora delar av Europa mot oss. Men den här interpellationen handlar inte om jordbruksstödet utan om jordbrukssektorn.

Anf. 37 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Herr talman! Det går inte i ett europeiskt perspektiv att sära jordbrukssektorn från jordbruksstödet då de mycket intimt hänger samman.

I och med att vi har en livlig debatt inom Europeiska unionens länder där vi står på vitt skilda fält när det gäller om vi ska ha jordbruksstöd i den utsträckning som vi har eller inte är det självklart att många länder vill föra in jordbrukssektorn för att kunna bevara stödet. Det hänger intimt samman.

Jag tror säkerligen att många delar av jordbrukssektorn kan utvecklas och vara en framgångssektor. Det ser vi inte minst när det gäller frågan om vi vill ha en bättre djurhållning, vilket vi ju alla vill. Vill vi ha bättre miljöfokus på produktionen? Om vi vill vi ha en mer hållbar och smart jordbrukssektor i framtiden tror jag säkert att det finns nischer som definitivt kan vara framgångsrika. Men sektorn i sig är inte den viktigaste för Europas framtid.

Börje Vestlund nämnde sektorer som han tyckte missades i EU 2020-strategin. Jag vill framhålla att en del av de sektorer du lyfte fram nu, exempelvis miljöteknik, cleantech och annat, är sådant som man fokuserar på kanske mer än någonting med tanke på kopplingen till gröna jobb och grön tillväxt.

Den ambitiösa satsning man föreslår nu vad gäller innovation och forskning – att minst 3 procent av EU:s bruttonationalprodukt ska gå till

detta – kommer självfallet att kunna gynna sektorer inom industrin så att de kan modernisera sin produktion och annat. Också där kommer man alltså att kunna gynnas av detta.

Förutom nationella handlingsplaner och inspiration länder emellan tror jag att just fenomenet name and shame kommer att bli tydligt. Det är klart att inget land vill tillhöra förlorarna när vi jämför hur långt man har kommit med de olika målen. Därför är det bra att ha just fem konkreta mål. Lissabonfördragets 24 mål var spretiga, stora och svåröverblickbara. Nu har man fem konkreta mål, och vi kan kontinuerligt kolla om man lever upp till dem.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Redogörelse
2009/10:RRS32 till finansutskottet

Motioner
2009/10:So16–So18 till socialutskottet

7 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Försvarsutskottets betänkande 2009/10:FöU8
Justitieutskottets betänkanden 2009/10:JuU28, JuU32 och JuU33
Konstitutionsutskottets betänkande 2009/10:KU34

8 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Skrivelse
2009/10:213 Åtgärder för levande hav

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden
2009/10:AU13 Trygghetssystemen för företagare – arbetslöshetsförsäkringen

Socialförsäkringsutskottets betänkanden
2009/10:SfU15 Trygghetssystemen för företagare – sjuk- och föräldraförsäkringen

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden
2009/10:AU12 Nationell sfi-bonus

Socialförsäkringsutskottets betänkanden

Prot. 2009/10:120
18 maj

*Svar på
interpellationer*

2009/10:SfU16 Nedsättning av egenavgifter
Näringsutskottets betänkanden
2009/10:NU16 Höjt mål och vidareutveckling av elcertifikatssystemet
2009/10:NU18 Genomförande av direktiv om förnybar energi
2009/10:NU19 Utvärdering av insatserna för forskning och innovation
inom energiområdet
2009/10:NU21 Vissa metrologifrågor

9 § Anmälan om interpellation

Anmäldes att följande interpellation framställdes

den 18 maj

2009/10:380 Otillgänglighet som diskrimineringsgrund

av *Ronny Olander* (s)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 25 maj.

10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 18 maj

2009/10:809 Arbetslösheten och redovisning av arbetslösheten

av *Britta Rådström* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2009/10:810 Funktionshindrades ekonomiska villkor

av *Ann-Christin Ahlberg* (s)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2009/10:811 Tillgänglighet till uteserveringar

av *Tomas Eneroth* (s)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2009/10:812 Funktionshindrades rätt till sysselsättning

av *Ann-Christin Ahlberg* (s)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2009/10:813 Politiska avrättningar i Iran

av *Amineh Kakabaveh* (v)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 25 maj.

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 17 maj

2009/10:782 Resor till utbildningar för personer med funktionsnedsättning

av *Ulla Andersson* (v)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2009/10:783 Riksfärdtjänst

av *Ulla Andersson* (v)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2009/10:792 Åtgärder kring bostadsuppskov och pensionssparavdrag

av *Birgitta Eriksson* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2009/10:793 Följder av vulkanaskan

av *Eva Sonidsson* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2009/10:794 Stöd till regionala flygplatser

av *Jasenko Omanovic* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 25 maj.

12 § Kammaren åtskildes kl. 15.08.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

TUULA ZETTERMAN

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
2 § Svar på interpellation 2009/10:341 om länsstyrelsernas övertagande av djurskyddstillsynen.....	2
Anf. 1 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	2
Anf. 2 TINA EHN (mp).....	3
Anf. 3 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	4
Anf. 4 TINA EHN (mp).....	5
Anf. 5 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	6
Anf. 6 TINA EHN (mp).....	6
Anf. 7 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	7
3 § Svar på interpellationerna 2009/10:345 och 352 om privatiseringen av Apoteket och konsekvenser för äldre	7
Anf. 8 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	7
Anf. 9 ALF ERIKSSON (s).....	8
Anf. 10 LENNART AXELSSON (s).....	9
Anf. 11 KRISTER ÖRNFJÄDER (s).....	10
Anf. 12 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	10
Anf. 13 ALF ERIKSSON (s).....	11
Anf. 14 LENNART AXELSSON (s).....	12
Anf. 15 KRISTER ÖRNFJÄDER (s).....	13
Anf. 16 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	13
Anf. 17 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	14
Anf. 18 ALF ERIKSSON (s).....	16
Anf. 19 LENNART AXELSSON (s).....	16
Anf. 20 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	16
Anf. 21 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	17
4 § Svar på interpellation 2009/10:354 om asylsökandes boende.....	18
Anf. 22 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	18
Anf. 23 LUCIANO ASTUDILLO (s).....	19
Anf. 24 ULF NILSSON (fp).....	20
Anf. 25 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	21
Anf. 26 LUCIANO ASTUDILLO (s).....	22
Anf. 27 ULF NILSSON (fp).....	23
Anf. 28 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	24
Anf. 29 LUCIANO ASTUDILLO (s).....	25
Anf. 30 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	26
5 § Svar på interpellation 2009/10:338 om Europa 2020- strategin.....	26
Anf. 31 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp).....	26
Anf. 32 BÖRJE VESTLUND (s).....	28
Anf. 33 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp).....	28
Anf. 34 BÖRJE VESTLUND (s).....	30
Anf. 35 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp).....	30
Anf. 36 BÖRJE VESTLUND (s).....	32

Anf. 37 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	32	Prot. 2009/10:120
6 § Hänvisning av ärenden till utskott	33	18 maj
7 § Förnyad bordläggning	33	<hr/>
8 § Bordläggning	33	
9 § Anmälan om interpellation	34	
10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	34	
11 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	35	
12 § Kammaren åtskildes kl. 15.08	35	

